

II

(Akty przyjęte na mocy Traktatów WE/Euratom, których publikacja nie jest obowiązkowa)

DECYZJE

KOMISJA

DECYZJA KOMISJI

z dnia 16 lipca 2008 r.

w sprawie środka pomocy wdrożonego przez Francję na rzecz grupy IFP (C 51/05 (ex NN 84/05))

(notyfikowana jako dokument nr C(2008) 1330)

(Jedynie tekst w języku francuskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2009/157/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

przewidzianego w art. 88 ust. 2 Traktatu w odniesieniu do przedmiotowego środka.

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

- (3) Decyzja Komisji o wszczęciu postępowania została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽²⁾. Komisja zaprosiła zainteresowane strony do przedstawiania uwag dotyczących środka pomocy.

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

- (4) Pismem z dnia 16 stycznia 2006 r., zarejestrowanym tego samego dnia, Francja zwróciła się o dodatkowy, miesięczny termin na przekazywanie swoich uwag, na który Komisja wyraziła zgodę pismem z dnia 19 stycznia 2006 r. Pismem z dnia 23 lutego 2006 r., zarejestrowanym tego samego dnia, Francja przekazała Komisji swoje uwagi.

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami ⁽¹⁾ i po uwzględnieniu tych uwag,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

- (1) Pismem z dnia 25 listopada 2004 r., zarejestrowanym dnia 29 listopada 2004 r. pod numerem CP221/2004, Komisja otrzymała skargę dotyczącą ewentualnej niezgodnej z prawem pomocy państwa na rzecz Institut Français du Pétrole (IFP) i jego spółki zależnej Axens. Skarżący zwrócił się o nieujawnianie jego tożsamości z obawy przed negatywnymi reperkusjami na rynku.
- (2) Pismem z dnia 21 grudnia 2005 r. Komisja poinformowała Francję o swojej decyzji o wszczęciu postępowania

- (5) Pismem z dnia 15 marca 2006 r., zarejestrowanym tego samego dnia, spółka UOP zwróciła się o dodatkowy, miesięczny termin na przekazywanie swoich uwag, na który Komisja wyraziła zgodę pismem z dnia 22 marca 2006 r.
- (6) Pismem z dnia 17 marca 2006 r., zarejestrowanym tego samego dnia, spółka Haldor Topsoe A/S zwróciła się o dodatkowy, miesięczny termin na przekazywanie swoich uwag, na który Komisja wyraziła zgodę pismem z dnia 22 marca 2006 r.

⁽¹⁾ Dz.U. C 42 z 18.2.2006, s. 5.

⁽²⁾ Zob. przypis 1.

- (7) Pismem z dnia 20 marca 2006 r., zarejestrowanym dnia 22 marca 2006 r., spółka Axens przekazała Komisji swoje uwagi dotyczące przedmiotowego środka.
- (8) Pismem z dnia 12 kwietnia 2006 r., zarejestrowanym tego samego dnia, spółka Haldor Topsoe A/S zwróciła się o dodatkowy termin na przekazywanie swoich uwag do dnia 24 kwietnia 2006 r., na który to termin Komisja wyraziła zgodę pismem z dnia 19 kwietnia 2006 r.
- (9) Pismem z dnia 18 kwietnia 2006 r., zarejestrowanym dnia 19 kwietnia 2006 r., spółka UOP przekazała Komisji swoje uwagi dotyczące przedmiotowego środka.
- (10) Pismem z dnia 19 kwietnia 2006 r. Komisja zwróciła się do skarżącego o dostarczenie wersji skargi bez zastrzeżenia poufności. Wersja ta została przekazana Komisji pismem z dnia 26 kwietnia 2006 r., zarejestrowanym dnia 27 kwietnia 2006 r.
- (11) Pismem z dnia 3 maja 2006 r., zarejestrowanym tego samego dnia, spółka Haldor Topsoe A/S zwróciła się o dodatkowy termin, na który Komisja nie wyraziła zgody pismem z dnia 4 maja 2006 r.
- (12) Pismem z dnia 22 czerwca 2006 r. Komisja przekazała Francji kopię uwag przedstawionych przez spółki UOP i Axens oraz kopię skargi. Przekazała także wniosek o udzielenie informacji dodatkowych. Pismem z dnia 4 lipca 2006 r., zarejestrowanym dnia 5 lipca 2006 r., Francja zwróciła się o przedłużenie terminu, na które Komisja wyraziła zgodę pismem z dnia 7 lipca 2006 r. Pismem z dnia 8 września 2006 r., zarejestrowanym przez Komisję dnia 12 września 2006 r., Francja przekazała Komisji swoje odpowiedzi do uwag przedstawionych przez zainteresowane strony oraz odpowiedzi na dodatkowe pytania Komisji.
- (13) Ponadto pismem z dnia 18 lipca 2006 r., zarejestrowanym dnia 19 lipca 2006 r., Francja poinformowała Komisję o przekształceniu IFP w przedsiębiorstwo publiczne o charakterze przemysłowo-handlowym (fr. *établissement public à caractère industriel et commercial* – EPIC).
- (14) Pismem z dnia 13 października 2006 r. Komisja zwróciła się do Francji o udzielenie informacji dodatkowych.
- Informacje te zostały przekazane Komisji przez Francję pismem z dnia 24 października 2006 r., zarejestrowanym dnia 26 października 2006 r.
- (15) Spotkanie robocze Francji i Komisji odbyło się dnia 15 czerwca 2007 r.
- (16) Pismem z dnia 19 czerwca 2007 r. Komisja zwróciła się do Francji o udzielenie informacji dodatkowych. Pismem z dnia 10 lipca 2007 r. Francja zwróciła się o dodatkowy termin do dnia 31 sierpnia 2007 r. Pismem z dnia 11 lipca 2007 r. Komisja wyraziła zgodę na dodatkowy termin do dnia 13 sierpnia 2007 r. Informacje dodatkowe zostały przekazane Komisji przez Francję pismami z dnia 9 i z dnia 22 sierpnia 2007 r. zarejestrowanymi odpowiednio dnia 9 i 22 sierpnia 2007 r.

2. OPIS

2.1. Grupa IFP

- (17) Do 2006 r. IFP był placówką badawczą prawa prywatnego⁽³⁾, bez kapitału i udziałowców, kontrolowaną pod względem ekonomicznym i finansowym przez rząd francuski⁽⁴⁾. Na podstawie dekretu nr 2006–797 z dnia 6 lipca 2006 r. przyjętego na mocy ustawy nr 2005–781 z dnia 13 lipca 2005 r. IFP jest przedsiębiorstwem publicznym o charakterze przemysłowo-handlowym (EPIC). Kwestia istnienia pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu, wynikająca ze zmiany statusu, jest przedmiotem badania Komisji w ramach innego postępowania (NN11/2008).
- (18) Zgodnie ze swoim statutem IFP wypełnia zadania w trzech dziedzinach: w zakresie badań i rozwoju w dziedzinie poszukiwania złóż ropoosłonnych i gazowych, w zakresie technologii rafinacji oraz petrochemii, jak również w dziedzinie kształcenia inżynierów i techników oraz dostarczania informacji i dokumentacji z wymienionych sektorów. Umowa zadaniowa zawarta z państwem określa kierunki jego działania na okres pięciu lat.
- (19) W zamian IFP korzysta z corocznej dotacji budżetowej. Wsparcie publiczne wyniosło 144 miliony EUR w 2005 r. i 167,5 milionów EUR w 2006 r.⁽⁵⁾

⁽³⁾ W rozumieniu ustawy nr 43–612 z dnia 17 listopada 1943 r. w sprawie zarządzania interesami zawodowymi.

⁽⁴⁾ Dekret nr 2003–204 z dnia 5 marca 2003 r. i dekret nr 55–733 z dnia 26 maja 1955 r. z późniejszymi zmianami.

⁽⁵⁾ Źródło: Sprawozdanie finansowe IFP za 2006 r.

- (20) Spółka Axens powstała w wyniku połączenia – przeprowadzonego dnia 29 maja 2001 r. (z mocą wsteczną od dnia 1 stycznia 2001 r.) spółki Procatalyse SA (spółki zależnej należącej w 100 % do ISIS, spółki kontrolowanej wówczas w 52,8 % przez IFP) – i dyrekcji przemysłowej IFP, wyłączonej w tym celu z przedsiębiorstwa. Dnia 22 października 2001 r. IFP odkupił od ISIS jej udziały w spółce Axens. Obecnie IFP posiada więc 100 % kapitału spółki Axens. Spółka Axens działa na rynku katalizatorów i technologii dla przemysłu rafineryjnego i petrochemicznego. Jej całkowite obroty wyniosły 304,9 milionów EUR w 2005 r. i 308,45 milionów EUR w 2006 r., przy czym działalność związana z licencjonowaniem procesu produkcji stanowiła około jednej trzeciej obrotów spółki⁽⁶⁾. W 2006 r. spółka zatrudniała 636 osób⁽⁷⁾. Jej udział w światowym rynku istniejących licencjonowanych rafinerii szacuje się na 7 %⁽⁸⁾.
- (21) Ponadto IFP posiada bezpośrednio i pośrednio (za pośrednictwem holdingu finansowego IFP investissements) całość udziałów w kilku spółkach, w tym Beicip-Franlab i Prosernat. Beicip-Franlab jest spółką handlową utworzoną przez IFP w 1967 r. Spółka specjalizuje się w wydawaniu i rozpowszechnianiu oprogramowania komputerowego używanego w dziedzinie poszukiwania złóż oraz w realizacji badań i doradztwie. W 2006 r. osiągnęła obroty w wysokości 42 milionów EUR i zatrudnienie na poziomie 166 osób⁽⁹⁾. Prosernat jest spółką handlową nabytą w 2001 r. w ramach cesji IFP Investissements przez ISIS na rzecz IFP. Spółka wykonuje badania i świadczy usługi oraz dostarcza zestawy wyposażenia w dziedzinie przetwarzania gazu i odzyskiwania siarki. W 2006 r. osiągnęła obroty w wysokości 49,9 milionów EUR i zatrudnienie na poziomie 71 osób⁽¹⁰⁾.
- (22) Dnia 3 października 1997 r. Francja zawiadomiła Komisję o nowym dekrete w sprawie opłaty parafiskalnej pobieranej od niektórych produktów naftowych na rzecz IFP na okres 1998–2002, bez zasadniczych zmian. W decyzji z dnia 4 lutego 1998 r.⁽¹³⁾ Komisja nie wniosła zastrzeżeń wobec jego wykonania w okresie 1998–2002.

2.3. Umowy na wyłączność między IFP a Axens

- (23) W pismach z dnia 1 marca i z dnia 18 maja 2001 r. (zwanych dalej „pismami z 2001 r.”) Francja poinformowała Komisję o projekcie reorganizacji działalności badawczej IFP w dziedzinie rafinacji, petrochemii i gazu oraz zwróciła się do Komisji o potwierdzenie, że projekt nie pociąga za sobą podważenia analizy przyjętej przez Komisję w jej poprzednich decyzjach.
- (24) Projekt przewidywał powierzenie zarządzania wprowadzaniem do obrotu wyników tej działalności badawczej podmiotowi handlowemu powstałemu poprzez połączenie dyrekcji przemysłowej IFP i spółki Procatalyse, kontrolowanej pośrednio przez IFP i specjalizującej się w rozwoju przemysłowym, produkcji i sprzedaży produktów chemicznych.
- (25) Oprócz wniesienia zasadniczej części dyrekcji przemysłowej IFP, włącznie z istniejącymi klientami i umowami, w zamian za większościowe udziały w nowej spółce zależnej, projekt zakładał podpisanie przez IFP i jego spółkę zależną następujących umów i porozumień:
- a) ramowa umowa licencyjna na wyłączność na okres 10 lat, zgodnie z którą spółka zależna może korzystać z obecnej i przyszłej własności intelektualnej IFP głównie dotyczącej procesów w swojej dziedzinie działalności w celu świadczenia usług inżynierskich klientom w związku z tymi procesami i przekazywania im praw do wykorzystywania powiązanych technologii w formie podkoncesji na licencje patentowe;
- b) umowa na wyłączność na licencje na produkty na okres 10 lat, zgodnie z którą spółka zależna może korzystać z obecnej i przyszłej technologii IFP w swojej dziedzinie działalności w celu produkcji i sprzedaży swoim klientom katalizatorów, adsorbentów, ekstrahentów, wyposażenia, innych produktów i programów komputerowych opracowanych przez IFP;

2.2. Wcześniejsze decyzje Komisji

- (22) Od 1944 r., czyli od roku założenia, aż do końca 2002 r. IFP otrzymywało wpływy z opłaty parafiskalnej od niektórych produktów naftowych. Przekazywanie tej opłaty stanowiło przedmiot decyzji Komisji 96/615/WE z dnia 29 maja 1996 r. w sprawie odnowienia na lata 1993–1997 opłaty od niektórych produktów naftowych na rzecz Institut français du pétrole⁽¹¹⁾, w której stwierdzono, że przekazanie dochodu z opłaty parafiskalnej na rzecz IFP na okres 1993–1997 nie podlega art. 87 ust. 1 Traktatu w zastosowaniu pkt 2.4 wspólnotowych zasad ramowych dotyczących pomocy państwa na działalność badawczą i rozwojową⁽¹²⁾ („zasady ramowe dotyczące badań i rozwoju z 1996 r.”).

⁽⁶⁾ Źródło: Bilans skonsolidowany Axens za 2006 r.

⁽⁷⁾ Źródło: Bilans skonsolidowany Axens za 2006 r.

⁽⁸⁾ Źródło: Dane przekazane przez władze francuskie.

⁽⁹⁾ Źródło: Bilans skonsolidowany Beicip-Franlab za 2006 r.

⁽¹⁰⁾ Źródło: Bilans Prosernat za 2006 r.

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 272 z 25.10.1996, s. 53.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 45 z 17.2.1996, s. 5.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 192 z 19.6.1998, s. 4.

- c) porozumienie o badaniach przemysłowych na okres 10 lat, zgodnie z którym (IFP proponuje swojej spółce zależnej wyniki badań naukowych w dziedzinie rafinacji i petrochemii, aby spółka mogła, jeżeli sobie tego życzy, prowadzić badania w ramach wspólnego projektu z IFP, a następnie wykorzystywać te wyniki. W przypadku gdyby spółka zależna nie korzystała z tej możliwości, IFP może zaproponować swoje wyniki innym przedsiębiorstwom. Każdy partner ponosi koszty swojego udziału w projekcie, a na zakończenie projektu IFP posiada prawa własności do produktów i procesów, podczas gdy jego spółka posiada prawa własności dotyczące poszczególnych etapów przemysłowego wdrażania produktów i procesów) (*).
- (27) W zamian spółka zależna przekazuje na rzecz IFP z jednej strony opłaty z tytułu umów licencyjnych, a z drugiej strony wynagrodzenie [...] (**) za dostęp do potencjału badawczego IFP. [...] (**).
- (28) Komisja uznała, że przedstawiony projekt reorganizacji IFP jest zgodny z warunkami określonymi w jej decyzji z dnia 4 lutego 1998 r. dotyczącej odnowienia na okres 1998–2002 opłaty parafiskalnej pobieranej od niektórych produktów naftowych i poinformowała o tym fakcie Francję pismem służbowym numer D/52473 z dnia 19 czerwca 2001 r.
- (29) Zgodnie z przedstawionym projektem spółka Axens, spółka zależna IFP, została utworzona dnia 29 maja 2001 r. Umowy pomiędzy IFP a Axens weszły w życie dnia 1 stycznia 2001 r. na okres 10 lat.
- (30) Pismem z dnia 27 listopada 2002 r. Francja poinformowała Komisję o zastąpieniu wpływów z opłaty parafiskalnej przez dotację budżetową na rzecz IFP, począwszy od dnia 1 stycznia 2003 r.

2.4. Umowy na wyłączność między IFP a Beicip-Franlab

- (31) Porozumienie na wyłączność dotyczące opracowania, obrotu i wykorzystania, podpisane dnia 28 maja 2003 r., z mocą wsteczną od dnia 1 stycznia 2003 r., na okres 10 lat stwierdza, że [IFP proponuje przedsiębiorstwu Beicip-Franlab wyniki swoich badań w zakresie algorytmów, modeli i metodyki opracowanych przez IFP w dziedzinie „Działalność poszukiwawcza – złoża” oraz że Beicip-Franlab może zwrócić się do IFP o opracowanie produktów na tej podstawie. IFP posiada całość praw własności do opracowanych produktów oprogramowania komputerowego. Beicip-Franlab pokrywa całość kosztów opracowania produktów poniesionych przez IFP i opłaca różne dodatkowe wynagrodzenia przeznaczone na pokrycie konserwacji i praw do wykorzystania] (*).

(*) Omówienie informacji objętych tajemnicą służbową. Te fragmenty tekstu ujęte są w nawias kwadratowy, po którym następuje gwiazdka.

(**) Informacje objęte tajemnicą służbową. Te fragmenty tekstu oznaczone są wielokropkiem ujętym w nawias kwadratowy, po którym następują dwie gwiazdki.

- (32) Dnia 16 grudnia 2005 r. podpisano aneks do porozumienia z mocą wsteczną od dnia 1 stycznia 2005 r. Zmienia on tryb wynagradzania przez Beicip-Franlab przy zachowaniu zasady całkowitego pokrycia kosztów opracowania.

2.5. Umowy na wyłączność między IFP a Prosernat

- (33) Dnia 18 sierpnia 2003 r. pomiędzy IFP i Prosernat zostały podpisane z mocą wsteczną od dnia 1 stycznia 2002 r. na okres 10 lat: ramowa umowa licencyjna i porozumienie o badaniach przemysłowych, zgodnie z którymi [IFP proponuje wyniki swoich badań przeprowadzonych w dziedzinie technologii przetwarzania gazu i odzyskiwania siarki. IFP posiada prawa własności dotyczące korelacji, procesów i specjalnego wyposażenia związanego z procesami. Jeżeli spółka Prosernat jest zainteresowana ich obrotem, przeprowadzi na własny rachunek i z zachowaniem powiązanych praw własności prace dotyczące przemysłowego wdrażania tych procesów, na które może wówczas otrzymać wyłączną koncesję licencyjną] (*).
- (34) Jako wynagrodzenie za licencję na procesy, spółka Prosernat uiszcza opłatę w wysokości [...] (**) od obrotów rocznych pochodzących z opłat z tytułu podlicencji za cztery pierwsze lata. Przewiduje się, że wysokość opłaty wyniesie [...] (**) po czterech pierwszych latach. Wysokość opłaty z tytułu wyposażenia określana jest indywidualnie w każdym przypadku. Wynagrodzenie IFP za dostęp spółki Prosernat do wyników prac badawczych wynosi [...] (**) obrotów rocznych ogółem zrealizowanych przez Prosernat.

3. PRZYCZYNY, KTÓRE DOPROWADZIŁY DO WSZCZĘCIA FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO

- (35) W swojej decyzji w sprawie wszczęcia postępowania wyjaśniającego Komisja wyraziła następujące wątpliwości dotyczące interwencji państwa francuskiego na rzecz grupy IFP i na temat uzasadnień podanych wówczas przez Francję.
- (36) Po pierwsze, Komisja uznała, że warunki określone w jej poprzednich decyzjach przestały być spełniane. Przypomina się, że poprzednie decyzje były uzasadnione:
- a) brakiem pomocy bezpośredniej na poziomie IFP, gdyż IFP jest organizacją badawczą nienastawioną na zysk, która nie prowadzi działalności komercyjnej; zgodnie z pkt 2.4 akapit pierwszy zasad ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r. publiczne finansowanie działalności badawczo-rozwojowej prowadzonej przez publiczne jednostki szkolnictwa wyższego lub jednostki badawcze nienastawione na zysk nie wchodzi zasadniczo w zakres przepisów art. 87 ust. 1 Traktatu;

- b) brakiem pomocy pośredniej dla przedsiębiorstw nabywających wyniki badań zrealizowanych przez IFP, gdyż potencjalna korzyść wynikająca z przekazywania wyników jest dostępna bez dyskryminacji dla wszystkich przedsiębiorstw; w związku z tym Komisja zauważyła, że IFP przekazywało wyniki swoich badań przedsiębiorstwom na cztery sposoby: rozpowszechnianie w sektorze publicznym, usługi, na które wystawiane są faktury w wysokości rzeczywistych kosztów poniesionych przez IFP, wspólne badania naukowe i sprzedaż licencji; w dwóch ostatnich przypadkach Komisja uznała, że o ile przedsiębiorstwa nie ponosiły w całości kosztów badań, korzyść ta była dostępna bez dyskryminacji dla wszystkich przedsiębiorstw, niezależnie od kraju ich pochodzenia;
- c) brakiem pomocy pośredniej dla przedsiębiorstw, w których IFP posiada udziały, gdyż IFP współpracuje z tymi przedsiębiorstwami na tych samych warunkach co z innymi przedsiębiorstwami, w których nie posiada udziałów; z powodu zaangażowania innych udziałowców na podstawie mniejszościowego udziału IFP w przedsiębiorstwach działających w jego dziedzinie badań i jego współpracy z tymi przedsiębiorstwami na tych samych warunkach co z innymi przedsiębiorstwami, w których nie posiada udziałów, Komisja stwierdziła, że przedsiębiorstw tych nie dotyczy korzystniejsze traktowanie.
- (37) Komisja stwierdziła, że od 2001 r. IFP podjął działalność komercyjną coraz bardziej zorganizowaną i coraz bardziej znaczącą poprzez utworzenie spółki Axens na rynku technologii rafinacji i petrochemii oraz zawarcie z nią umów badawczych i licencyjnych na wyłączność. W ten sposób zależna spółka handlowa, w której IFP ma większościowe udziały, posiada uprzywilejowany dostęp do prac badawczo-rozwojowych prowadzonych przez IFP w jej dziedzinie działalności. W związku z tym w decyzji o wszczęciu postępowania Komisja uznała, że powody uzasadniające decyzje z 1996 r. i z 1998 r. straciły ważność oraz że punkt 2.4 akapit pierwszy zasad ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r. przestał mieć zastosowanie w dziedzinie działalności Axens. Stwierdziła także, że istnieje pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu na rzecz IFP i jego spółki zależnej Axens.
- (38) Ponadto ponieważ IFP posiada większościowe udziały w dwóch innych zależnych spółkach handlowych, Beicip-Franlab i Prosernat, oraz podpisało umowy na wyłączność z tymi spółkami zależnymi, Komisja nie mogła wykluczyć istnienia pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu, w dziedzinach działalności Beicip-Franlab i Prosernat.
- (39) Po drugie, Komisja przeanalizowała zgodność pomocy w świetle różnych przepisów Traktatu. Doszła do wniosku, że – ze względu na jej cele – potencjalna pomoc może być analizowana jedynie w świetle przepisów art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu, a szczególnie w świetle zasad ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r. Wobec braku uzasadnienia ze strony Francji w tym względzie Komisja wyraziła wątpliwości dotyczące faktu spełnienia warunków koniecznych do udzielenia zgody na pomoc na podstawie tych przepisów.
- (40) W związku z tym Komisja zwróciła się do Francji o przedstawienie uwag w następujących sprawach:
- a) elementy pozwalające stwierdzić, na ile IFP i jego spółki zależne mogą być uznawane za osobne podmioty, których relacje są zgodne z logiką rynku;
- b) jasne rozdzielenie, zgodnie z dyrektywą Komisji 80/723/EWG z dnia 25 czerwca 1980 r. w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między państwami członkowskimi a przedsiębiorstwami publicznymi⁽¹⁴⁾, działalności gospodarczej i niegospodarczej IFP i jego spółek zależnych w celu wyjaśnienia, jaka część dotacji publicznej wspiera działalność komercyjną grupy;
- c) dokładne wykazanie, że ewentualna pomoc jest zgodna z zasadami wspólnotowymi w dziedzinie pomocy na rzecz działalności badawczo-rozwojowej.
- #### 4. UWAGI FRANCJI W SPRAWIE WSZCZĘCIA FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO
- ##### 4.1. W sprawie kontekstu toczonego się postępowania
- (41) Po pierwsze, Francja podkreśla, że system finansowania IFP stanowił przedmiot dwóch decyzji Komisji stwierdzających brak pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. L 195 z 29.7.1980, s. 35. Dyrektywa uchylona dyrektywą 2006/111/WE (Dz.U. L 318 z 17.11.2006, s. 17).

- (42) Po drugie, przypomina, że wynikiem reorganizacji z 2001 r. było wydzielenie do spółki zależnej działalności komercyjnej IFP w dziedzinie rafinacji i petrochemii, wcześniej prowadzonej częściowo wewnętrznie przez dyrekcję przemysłową IFP i częściowo przez spółkę Procatalyse, kontrolowaną pośrednio przez IFP. Francja uważa, że ta reorganizacja miała na celu ponowne skupienie działalności IFP na zadaniach pożytku publicznego powierzonych mu przez państwo i zadaniach związanych ze wspieraniem działalności badawczo-rozwojowej w dziedzinie węglowodorów i nowych technologii w dziedzinie energii i środowiska.
- (43) W tym kontekście Francja uznaje, że pisma z 2001 r. stanowią zawiadomienia w rozumieniu art. 88 ust. 3 Traktatu. Podnosi, że pismo przekazane dnia 5 marca 2001 r. zawiera notę informacyjną, wypełniony formularz zawiadomienia⁽¹⁵⁾ i pięć załączników technicznych, wśród których znajduje się porozumienie w sprawie badań przemysłowych i umowy licencyjne. Przypomina ponadto, że następnie miało miejsce spotkanie⁽¹⁶⁾ i wymiana informacji⁽¹⁷⁾ oraz wskazuje, że otrzymała potwierdzenie odbioru z Komisji datowane na dzień 7 maja 2001 r.⁽¹⁸⁾ Przypomina, że zwróciła się do Komisji o potwierdzenie, że projekt reorganizacji nie pociąga za sobą podważenia analizy Komisji uwzględnionej w jej poprzednich decyzjach.
- (44) W związku z tym Francja uznaje, że pismo numer D/52473 z dnia 19 czerwca 2001 r., w którym Komisja wskazała, że przedstawiony projekt reorganizacji IFP jest zgodny z warunkami określonymi decyzją z dnia 4 lutego 1998 r. w sprawie odnowienia na okres 1998–2002 opłaty parafiskalnej pobieranej od niektórych produktów naftowych, stworzyło sytuację uzasadnionego oczekiwania. Przypomina, że w piśmie tym Komisja uznała, że projekt reorganizacji nie zmienia rodzaju działalności IFP ani pozycji przedsiębiorstw francuskich w stosunku do innych przedsiębiorstw wspólnotowych pod względem działalności polegającej na wprowadzaniu do obrotu procesów i nie wniosła żadnych zastrzeżeń dotyczących projektów porozumień, szczególnie w zakresie prawa pierwszej odmowy, o którym została przecież poinformowana podczas wymiany informacji z Francją, trwającej od dnia 5 marca 2001 r. Francja podnosi, że stworzenie spółki Axens i podpisanie porozumień między IFP a Axens zostało przeprowadzone zgodnie z projektem przedstawionym Komisji w marcu 2001 r.
- (45) Jeśli chodzi o zmiany, które zaszły następnie i o których Komisja nie została poinformowana, Francja zgłasza następujące uwagi. Z jednej strony, zdaniem Francji, przejście przez IFP kontroli w 100 % nad spółkami Prosernat i Axens pod koniec 2001 r. nie może zostać przypisane decyzji IFP, gdyż czynności te przeprowadziły podmioty niezależne. Ponadto Francja zauważa, że Komisja w piśmie nr. D/52473 z dnia 19 czerwca 2001 r. uznała za gwarancję niedyskryminacji fakt, że IFP posiada co najmniej większość udziałów w nowym podmiocie. Z drugiej strony Francja podnosi, że ponieważ porozumienia pomiędzy IFP a spółką Prosernat są podobne do porozumień pomiędzy IFP a spółką Axens, nie uznała za konieczne przekazania ich Komisji. Ponadto Francja uznała, że nie jest konieczne przekazanie do Komisji porozumienia między IFP a Beicip-Franlab, ponieważ przewiduje ono pokrycie całości kosztów IFP.
- (46) Francja przypomina, że poinformowała Komisję o zmianie trybu finansowania IFP pismem z dnia 27 listopada 2002 r.

4.2. W sprawie przestrzegania przez IFP dyrektywy 80/723/EWG

- (47) Francja uważa, że zasada oddzielnych kont dla poszczególnych rodzajów działalności wpisana do art. 1 dyrektywy 80/723/EWG jest zachowana. Podnosi w tym względzie, że budżet IFP jest zorganizowany z podziałem na pięć centrów zadaniowych, zadanie „Informacja” i pozycję „Badania poszukiwawcze”, co pozwala na odróżnienie różnych rodzajów działalności IFP.
- (48) Ponadto Francja opisuje tryb klasyfikacji projektów wewnątrz centrów zadaniowych:
- projekty dotyczące zdobywania kompetencji, często realizowane we współpracy z innymi instytucjami badawczymi, mają na celu wyłonienie nowych pomysłów;
  - projekty badań przemysłowych są prowadzone przez IFP przy współpracy ze stronami trzecimi lub samodzielnie; w przypadku centrum zadaniowego „Działalność poszukiwawcza – produkcja” dotyczą poszukiwania możliwych rozwiązań w zakresie metodyki, programów komputerowych, dodatków chemicznych, wyposażenia, procesów i wiedzy specjalistycznej; w przypadku centrum zadaniowego „Rafinacja – petrochemia” dotyczą opracowywania procesów i produktów w zakresie produkcji paliw, materiałów opałowych i pośrednich produktów petrochemicznych ze wszystkich dostępnych źródeł węgla;

⁽¹⁵⁾ Na stronie 8 formularza zawiadomienia wskazuje się, że „państwo francuskie informuje niniejszym zawiadomieniem, że IFP zamierza przeprowadzić reorganizację swojej działalności wewnątrz grupy w dziedzinie rafinacja/petrochemia.”

⁽¹⁶⁾ Spotkanie Francji i Komisji odbyło się dnia 4 maja 2001 r.

⁽¹⁷⁾ Pismo Francji z dnia 18 maja 2001 r. dostarcza dodatkowych informacji na temat prawa pierwszej odmowy i nałożenia na import opłaty pobieranej na rzecz IFP.

⁽¹⁸⁾ Potwierdzenie odbioru wskazuje, że „w załączniku przedstawiono ponadto zamierzone środki w formie wymaganej dla zawiadomień przewidzianych w art. 88 ust. 3 Traktatu”.

- c) projekty „Wyposażenie branżowe” dotyczą opracowania stanowisk badawczych, wyposażenia do badań, instalacji do prowadzenia doświadczeń i pętli testowych oraz realizacji specjalnych programów komputerowych i zarządzania bazami danych;
  - d) projekty „Działania wspierające” obejmują podniesienie jakości, monitorowanie programu i zarządzanie prawami własności intelektualnej.
- (49) Ponadto Francja dostarcza informacji dotyczących systemu księgowości analitycznej IFP, który pozwala na podział produktów (poza państwową dotacją budżetową) i kosztów na projekty wewnątrz każdego centrum zadaniowego.

3. W sprawie rozróżnienia między IFP a jego 4.spółkami zależnymi

- (50) Francja podważa analizę Komisji, według której IFP i Axens stanowiłyby jeden podmiot gospodarczy. Uważa, że IFP i jego spółki zależne stanowią odrębną podmiot, które wykonują zadania innego rodzaju.
- (51) Po pierwsze, Francja uważa, że działalność badawcza IFP stanowi zadanie pożytku ogólnego, wpisujące się w logikę, uznaną na szczeblu krajowym, wspólnotowym i światowym, według której w perspektywie długoterminowej należy zapewnić bezpieczeństwo zaopatrzenia w węglowodory.
- (52) Po drugie, uważa, że odniesienie do pojęcia przedsiębiorstw powiązanych nie jest właściwe w danym przypadku, ponieważ pojęcie to figuruje w załączniku I do zalecenia Komisji z dnia 6 maja 2003 r. dotyczącego definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw⁽¹⁹⁾ („zalecenie w sprawie MŚP”). Francja przypomina ponadto orzecznictwo wspólnotowe, według którego posiadanie spółki zależnej w 100 % przez spółkę matkę nie wystarczy, aby wykazać istnienie kontroli ze strony tej ostatniej. Francja wskazuje także, że istnienie umowy na wyłączność nie charakteryzuje braku autonomii, w przeciwnym przypadku art. 81 Traktatu, który dotyczy takich umów między przedsiębiorstwami niezależnymi, byłby bezprzedmiotowy. Ponadto Francja uważa, że wspólny wizerunek IFP i Axens na rynku wpływa w sposób konieczny z faktu, że Axens prowadzi dystrybucję produktów pochodzących z badań prowadzonych przez IFP i że ten wspólny wizerunek należy odróżnić od braku autonomii działania.
- (53) Po trzecie, Francja przytacza argumenty mające na celu wykazanie autonomii spółek zależnych IFP. Wskazuje, że każda spółka zależna opracowuje własną strategię, przedkłada ją do zatwierdzenia zarządowi, który nie składa się wyłącznie z przedstawicieli IFP. Dodaje, że umowy

zawarte między IFP a jego spółkami zależnymi przestrzegają zasady prawa wspólnotowego w dziedzinie porozumień regulowanych przepisami prawa i z tego tytułu przedstawiciel IFP nie bierze udziału w głosowaniu, jeżeli chodzi o sprawy związane z przedmiotowymi umowami; uściśla, że każda spółka zależna dysponuje własnymi radami i pełną autonomią zarządzania pod kontrolą udziałowców, która wykonywana jest w ramach typowej sprawozdawczości. Francja wyjaśnia również, że IFP i jego spółki zależne posiadają działy finansowe i księgowo niezależne pod względem hierarchii i lokalizacji, wyposażone w różne systemy informatyczne i zarządcze. Ponadto Francja podnosi fakt, że spółki zależne IFP swobodnie określają produkty i usługi, które sprzedają. W tej sprawie Francja uściśla, że Axens posiada swobodę co do przyjęcia lub odrzucenia prac wykonanych przez IFP i opisuje szereg przykładów procesów, w których Axens uzupełnia swoje potrzeby w dziedzinie badań w ramach innych umów.

4.4. W sprawie istnienia pomocy państwa

- (54) Francja uważa, że finansowanie IFP, organizacji nienastawionej na zysk, nie stanowi pomocy państwa zgodnie z pkt 2.4 akapit pierwszy zasad ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r.
- (55) Po pierwsze, Francja podkreśla, że zgodnie z pkt 2.4 akapit drugi zasad ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r. „jeżeli wyniki prac badawczych i rozwojowych finansowanych przez państwo są udostępnione przedsiębiorstwom wspólnotowym na zasadach niedyskryminacyjnych, Komisja wychodzi z założenia, że zwykle nie dochodzi do pomocy państwa w rozumieniu art. 92 [obecnie 87] ust. 1 Traktatu”.
- (56) W tej sprawie Francja wskazuje, że IFP realizuje liczne prace badawcze, których wyniki są udostępniane przedsiębiorstwom wspólnotowym bez dyskryminacji. Wśród środków wprowadzonych w celu zapewnienia dostępności wyników tej działalności znajduje się czasopismo naukowe i przygotowywanie artykułów, prezentacja prac na kongresach, publikacja i udostępnianie w Internecie prac naukowych, obecność w stowarzyszeniach naukowych i nawiązywanie partnerstw z innymi ośrodkami badawczymi oraz studia doktoranckie.
- (57) Francja uściśla, że trzy czwarte budżetu badawczego centrum zadaniowego „Działalność poszukiwawcza – produkcja” są przeznaczone na prace w zakresie badań podstawowych, których wyniki są szeroko rozpowszechniane bez dyskryminacji. Jeśli chodzi o centrum zadaniowe „Rafinacja – petrochemia”, Francja wskazuje, że wyniki licznych prac badawczych są również rozpowszechniane bez dyskryminacji.

⁽¹⁹⁾ Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36.

- (58) Po drugie, Francja uważa, że rozumowanie Komisji w jej decyzjach z 1996 r. i z 1998 r., według którego „należy stwierdzić, że IFP, chociaż nie zawsze fakturuje rzeczywisty koszt przeprowadzenia badań, nie stosuje żadnej dyskryminacji wobec przedsiębiorstw, którym przekazuje wynik badania, jakie przeprowadza zarówno samodzielnie, jak i we współpracy”, nadal jest uzasadnione.
- (59) W tej sprawie Francja podkreśla, że w dziedzinie „Działalność poszukiwawcza – produkcja” IFP realizuje przemysłowe prace badawcze na rzecz licznych partnerów przemysłowych, które przybierają formę zwykłej współpracy lub wspólnych projektów przemysłowych (*Joint Industrial Projects*) dla wielu klientów, w których udział jest otwarty.
- (60) Jeśli chodzi o rynek rafinacji i petrochemii, Francja uważa, że kwoty przekazane przez Axens za prace udostępnione przez IFP są równoważne z warunkami rynkowymi. Do tego wkładu finansowego Francja dodaje wydatki poniesione przez Axens na realizację zadań uzupełniających, koniecznych do wykorzystania tych prac badawczych, oraz koszty dodatkowe poniesione przez Axens na wykorzystanie technologii i produktów innych niż te, które powstają w IFP. Zdaniem Francji duża część obrotów przeznaczona na działalność badawczą jest wyraźnym wskaźnikiem braku przewagi konkurencyjnej, którą spółka Axens czerpałaby z prac badawczych wykonanych na jej rzecz przez IFP. Francja dostarcza argumenty, aby wykazać, że kwoty wydane przez spółkę Axens na jej działalność badawczą są znacznie wyższe od średniej sektorowej.
- (61) Ponadto Francja stwierdza, że pomimo prawa pierwszej odmowy na rzecz spółki Axens, wiele prac badawczych wykonanych przez centrum zadaniowe „Rafinacja – petrochemia” przynosi korzyść partnerom przemysłowym pochodzącym z różnych państw.
- (62) Francja stwierdza więc, że interwencja państwa na rzecz IFP nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu i że spółki zależne IFP nie uzyskują żadnej przewagi w związku z dostępem do wyników badań prowadzonych przez IFP na ich rzecz.
- 4.5. W sprawie zgodności ewentualnej pomocy państwa z Traktatem**
- (63) Francja wskazuje, że w przypadku gdy interwencja państwa na rzecz IFP miałyby być interpretowana jako pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu na rzecz spółki Axens, pomoc ta w każdym razie byłaby zgodna ze wspólnym rynkiem. Francja dostarcza argumentów w celu wykazania, że pomoc mogłaby zostać uznana za zgodną z Traktatem w zastosowaniu odstępstwa przewidzianego w jego art. 87 ust. 3 lit. c).
- (64) Po pierwsze, Francja uważa, że finansowanie przez państwo przemysłowych prac badawczych spółki Axens nie przekracza limitów ustalonych w zasadach ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r. Podaje w związku z tym kwoty kosztów IFP, przypisanych do przemysłowych prac badawczych prowadzonych wraz z Axens, i kwoty zwrotów finansowych przekazanych przez spółkę Axens. [...] (**).
- (65) Po drugie, Francja wskazuje, że ewentualna pomoc na rzecz spółki Axens miałaby efekt zachęty. Dostarcza w tym względzie statystyki, które wykazują wzrost zarówno kwoty wydatków przeznaczonych przez spółkę Axens na badania i rozwój, liczby jej pracowników zajmujących się badaniami i rozwojem, jak i stosunku wydatków wewnętrznych do obrotów. Francja podaje także przykłady projektów spółki Axens, które nie mogłyby zostać przeprowadzone bez wsparcia IFP. Ponadto Francja argumentuje, że wszyscy konkurenci spółki Axens, zwłaszcza amerykańscy, korzystają ze znacznego wsparcia publicznego.
- (66) Ponadto Francja przypomina strategiczne znaczenie pomocy państwa dla innowacji oraz badań i rozwoju uznane przez Komisję w ramach wznowienia strategii lizbońskiej i wyrażone w planie działań w dziedzinie pomocy państwa.
- 5. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON**
- 5.1. Treść skargi stanowiącej podstawę wszczęcia postępowania**
- (67) Skarżący, z obawy przed negatywnymi reperkusjami handlowymi, nie życzy sobie, aby jego tożsamość została ujawniona. Skarżący uważa, że jego interesy są bezpośrednio zagrożone przez dotację przyznaną przez Francję na rzecz IFP lub jego spółki zależnej Axens. Spółka Axens, konkurent skarżącego, od czasu utworzenia w 2001 r. prowadzi agresywną politykę handlową dotyczącą licencji na technologie opracowywane w całości dzięki działalności badawczo-rozwojowej jej spółki matki – IFP.
- (68) Skarga dotyczy dziedzin działalności specyficznych dla IFP, czyli technologii i katalizatorów do rafinacji, przetwarzania gazu i produkcji petrochemicznej oraz działalności licencyjnej spółki Axens w tych dziedzinach. Skarżący uważa, że w tych dziedzinach spółka Axens pozostaje w bezpośredniej konkurencji z innymi podmiotami na rynku, nie ponosząc przy tym kosztów działalności badawczo-rozwojowej, ponieważ jest ona wyłącznym dystrybutorem technologii opracowanych przez IFP dzięki wsparciu finansowemu państwa. Ponadto zdaniem skarżącego grupa IFP/Axens jest w stanie prowadzić działalność badawczo-rozwojową, która nie byłaby dochodowa dla podmiotów niekorzystających z dotacji.

- (69) Skarżący uważa, że elementy pomocy państwa można zidentyfikować w bezpośredniej dotacji państwa na rzecz IFP, utworzeniu i kapitalizacji przez IFP zależnej spółki handlowej Axens, finansowaniu sekcji rafinacji i petrochemii IFP, której wyłącznym dystrybutorem jest Axens, jak również w licencjach na wyłączność, jakich IFP udziela spółce Axens na swoje technologie.
- (70) Skarżący uważa, że obecne finansowanie działalności IFP i Axens przez państwo, o którym Komisja nie została zawiadomiona i którego nie dotyczy żadna z jej poprzednich decyzji, stanowi niezgodną z prawem pomoc państwa. W związku z tym skarżący podkreśla różnice dotyczące stanu faktycznego między wnioskami z poprzednich decyzji Komisji a obecną sytuacją IFP i Axens:
- spółka zależna Axens jest podmiotem handlowym,
  - Axens dysponuje wyłącznym lub uprzywilejowanym dostępem do usług lub wyników badań IFP,
  - IFP posiada 100 % udziałów w kapitale Axens,
  - na rynku technologii większość podmiotów, włącznie ze skarżącym, nie jest dotowana; działalność dotowana grupy IFP/Axens powoduje zakłócenie cen.
- (71) Skarżący uważa więc, że IFP znacznie odbiega od modelu badawczego przedsiębiorstwa publicznego nienastawionego na zysk, o którym mowa w pkt 2.4 zasad ramowych dotyczących badań i rozwoju 1996 r., w dziedzinie działalności komercyjnej jego spółki zależnej Axens. Skarżący uważa, że IFP i Axens stanowią jeden podmiot gospodarczy, który działa na rynku w warunkach bezpośredniej konkurencji z innymi podmiotami. Zdaniem skarżącego wiele argumentów wskazuje na to, że IFP i Axens należy uważać za jeden podmiot gospodarczy, a zatem za przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu:
- IFP posiada 100 % udziałów w kapitale Axens,
  - IFP działa jako aktywny udziałowiec, uczestnicząc w określaniu strategii swoich spółek zależnych,
  - pracownicy Axens i IFP razem odwiedzają potencjalnych klientów,
- Axens używa swojej nazwy w połączeniu z technologiami IFP (jak pokazuje logo Axens zawierające logo IFP).
- (72) Środki przyznane przez państwo francuskie grupie Axens/IFP w celu finansowania badań w dziedzinie technologii rafinacji, przetwarzania gazu i petrochemii stanowią środki państwowe. Według szacunków skarżącego wydatki na badania i rozwój przeznaczone przez IFP na te dziedziny wynoszą około 100 milionów EUR, podczas gdy Axens zwraca nie więcej niż połowę tych kosztów spółce matce. Skarżący uważa więc, że pomoc na rzecz grupy IFP/Axens wynosi 50 milionów EUR rocznie.
- (73) Zdaniem skarżącego przewaga konkurencyjna wynika z faktu, że grupa IFP/Axens nie musi pokrywać w całości kosztów działalności badawczo-rozwojowej i że dlatego może wywierać presję na obniżenie cen rynkowych w odpowiednich dziedzinach. Skarżący uważa, że taka przewaga wprowadza ryzyko zamknięcia dostępu do rynku dla innych podmiotów.
- (74) Zdaniem skarżącego rynek technologii jest rynkiem światowym, a przynajmniej europejskim. Wsparcie państwa na rzecz grupy IFP/Axens wpływa więc na handel wewnątrzspółnotowy.
- (75) W związku z tym skarżący uważa, że wsparcie państwa na rzecz grupy IFP/Axens rzeczywiście stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu.
- (76) Skarżący podnosi, że ponieważ rozwój technologii rafinacji jest działalnością zbliżoną do rynku, której wyniki można bezpośrednio wprowadzać do obrotu, nie obejmuje go definicja działalności przedkonkurencyjnej przewidziana w zasadach ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r. Pomoc przyznana grupie IFP/Axens jest więc pomocą operacyjną, niezgodną z zasadami Traktatu dotyczącymi pomocy państwa.
- (77) Skarżący podkreśla, że nawet jeżeli uznano by działalność grupy IFP/Axens za przedkonkurencyjną działalność rozwojową, pomoc przekraczałaby dopuszczalny limit określony w zasadach ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r. na takie działania, który wynosi 25 %, i mogłaby także przekroczyć próg 50 % przewidziany dla badań przemysłowych.

- (78) Zakładając, że chodzi o badania i rozwój określone w zasadach ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r., skarżący uważa, że efekt zachęty pomocy jest dyskusyjny. Zdaniem skarżącego pomoc na rzecz grupy IFP/Axens zniechęca inne podmioty na rynku do inwestowania w badania i rozwój w tych dziedzinach, gdyż na ich dochody ma wpływ istnienie pomocy państwa i nie pozwalają one na wyrównanie kosztów badań i rozwoju.
- (79) Skarżący stwierdza więc, że pomoc państwa na rzecz grupy IFP/Axens jest niezgodna z prawem i niezgodna ze wspólnym rynkiem.

5.2. Uwagi przedstawione przez spółkę Axens

- (80) Po pierwsze, spółka Axens przypomina, że została utworzona w 2001 r. w celu połączenia w jednym podmiocie prowadzącym działalność komercyjną, działalności IFP związanej z procesami rafinacji i petrochemii oraz działalności spółki zależnej produkującej katalizatory. Spółka wskazuje, że posiada wszystkie funkcje (finansowe, prawne, związane z zasobami ludzkimi) umożliwiające prowadzenie działalności w sposób całkowicie autonomiczny i że jej bieżące zarządzanie jest zapewnione przez jej kadrę kierowniczą, podlegającą prezesowi. Uważa, że bardzo ograniczona liczba decyzji podejmowana jest na poziomie zarządu i że jej udziałowcy pozostawiają kierownictwu znaczną autonomię przy podejmowaniu decyzji handlowych i przemysłowych. Podważa analizę Komisji, według której IFP i Axens stanowią jeden podmiot gospodarczy.
- (81) Po drugie, spółka Axens przypomina, że reorganizacja z 2001 r. została przeprowadzona zgodnie z projektem wyraźnie zatwierdzonym przez Komisję. Uważa, że mogła w uzasadniony sposób zaufać ważności tych ram prawnych i finansowych, których podważenie stanowiłoby poważną przeszkodę w jej rozwoju.
- (82) Po trzecie, spółka Axens podnosi, że większość podmiotów na rynkach technologii i katalizatorów w rafinacji i petrochemii odwołuje się do łączenia badań wewnętrznych i badań prowadzonych w partnerstwie. Spółka Criterion, spółka zależna Shella, ma dostęp do badań tego ostatniego, ABB Lummus ma umowę z Chevronem i Shellem, UOP z Totalem i innymi podmiotami, a Albermale z ExxonMobil. Spółka Axens wskazuje, że jej współpraca z IFP wpisuje się ten kontekst i została zorganizowana w przejrzysty sposób poprzez trzy porozumienia badawcze i licencyjne. Porozumienia opierają się, z punktu widzenia każdej ze stron, na typowej logice handlowej. Spółka Axens uważa, że fakt, iż część jej obrotów przeznaczona na wydatki badawcze,

jest porównywalna z nakładami ponoszonymi przez jej konkurentów, stanowi dodatkową wskazówkę, że Axens nie czerpie żadnych korzyści ze swoich związków z IFP.

- (83) Ponadto spółka Axens podkreśla, że działa w warunkach konkurencji z bardzo silnymi podmiotami, często aktywnie wspieranymi przez ich państwa pochodzenia. W Stanach Zjednoczonych Department of Energy miałby przeznaczać budżet w wysokości kilkuset milionów dolarów na wspieranie projektów.

5.3. Uwagi przedstawione przez spółkę UOP

- (84) Siedziba spółki UOP Limited znajduje się w Zjednoczonym Królestwie. Spółka dysponuje dwoma zakładami produkcyjnymi, w Zjednoczonym Królestwie i we Włoszech, i prowadzi działalność w siedemnastu państwach członkowskich. Przedsiębiorstwo specjalizuje się w projektowaniu, inżynierii, licencjonowaniu i serwisie procesów, takich jak konwersja ropy, produkcja czystych paliw, odsiarczanie paliw i technologie petrochemiczne. Produkuje także katalizatory, filtry molekularne, adsorbenty i inne wyposażenie specjalistyczne.
- (85) UOP i grupa IFP/Axens są konkurentami w dziedzinie technologii produkcji i odsiarczania benzyny, produkcji i ekstrakcji węglowodorów aromatycznych oraz w dziedzinie katalizatorów dla szerokiej gamy procesów produkcji czystych paliw. UOP przyjmuje z zadowoleniem wszczęcie formalnego postępowania w sprawie pomocy udzielonej na rzecz IFP i podziela zasadniczo wnioski Komisji.
- (86) Po pierwsze, UOP dostrzega wyraźną ewolucję działalności IFP w ostatnich latach. Według UOP, IFP przeprowadził restrukturyzację działalności licencyjnej, względnie mało znaczącej i otwartej dla wszystkich spółek, w taki sposób, że stanowi ona bezpośrednią konkurencję dla podmiotów prywatnych na rynku procesów. UOP przypomina, że orzecznictwo wspólnotowe wymaga, że gdy państwo postanawia działać jako podmiot gospodarczy, musi działać na takich samych warunkach co podmiot prywatny. UOP uważa w związku z tym, że deficyt z działalności w wysokości ponad 555 milionów EUR w ciągu trzech ostatnich lat jest nie do przyjęcia dla zwyczajnego udziałowca.
- (87) W tym kontekście UOP zwróciło się do Komisji o wydanie przeciwko Francji nakazu zawieszenia wsparcia publicznego na rzecz IFP na podstawie art. 11 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE⁽²⁰⁾.

⁽²⁰⁾ Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1.

- (88) Po drugie, UOP uważa, że fakt, że grupa IFP/Axens nie musi pokrywać wszystkich wydatków na badania i rozwój pozwolił jej nie tylko zyskać znaczną część rynku technologii rafinacji i petrochemii, lecz także zagrozić zyskowności jej konkurentów. UOP zauważa również, że bliskość rynku i niski poziom działalności badawczo-rozwojowej grupy IFP/Axens stanowią o braku efektu zachęty pomocy. Ponadto UOP uważa, że ewentualna korzyść z pomocy byłaby w szerokim zakresie zniwelowana przez ryzyko zamknięcia dostępu do odnośnych rynków dla podmiotów prywatnych, ponieważ, jak uważa UOP, w perspektywie średnioterminowej podmioty prywatne będą musiały zmniejszyć swoje wydatki na badania i rozwój w celu zachowania konkurencyjności wobec konkurenta otrzymującego znaczne dotacje.
- (89) Po trzecie, UOP podziela analizę Komisji, według której IFP i jego spółka zależna Axens stanowią jeden podmiot gospodarczy. Z jednej strony struktura kapitałowa, kadry kierownicze, relacje preferencyjne i stopień integracji ekonomicznej IFP i jego spółki zależnej Axens prowadzą do takiego wniosku. W związku z tym UOP podkreśla, że integracja ekonomiczna obydwu podmiotów jest wykazana, skoro Axens jest jedynym dystrybutorem technologii opracowywanych przez IFP oraz pierwszym i potencjalnie jedynym odbiorcą wyników badań IFP. Według UOP takie umowy wykazują, że IFP i Axens są w sposób jednoznaczny wzajemnie od siebie zależne, pracują w sposób uzgodniony i mają identyczne interesy na rynku. Z drugiej strony UOP uważa, że jako jedyny udziałowiec spółki Axens, IFP jest w stanie określać strategię tego przedsiębiorstwa w perspektywie krótko- i średnioterminowej.
- (90) Po czwarte, UOP uważa, podobnie jak Komisja, że aby nie istniała przewaga na korzyść grupy IFP/Axens, budżet IFP przeznaczony na badania i rozwój prowadzone we współpracy ze spółką Axens lub na jej rzecz powinien być finansowany z dochodów uzyskiwanych na rynku.
- (91) Po piąte, UOP sugeruje, aby Komisja zwróciła uwagę na specyfikę rynku licencji na technologie procesów przy ustalaniu związku między działalnością badawczo-rozwojową grupy IFP/Axens a kategoriami badań określonymi w załączniku I do zasad ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r. Specyfika ta wynika z faktu, że grupa IFP/Axens i jej konkurenci nie sprzedają produktu ani usługi, lecz proces. Zdaniem UOP fakt, że przemysł określa zazwyczaj opracowanie procesu podlegającego sprzedaży nazwą „badania i rozwój”, nie powinien powodować utraty z pola widzenia tego, że opracowanie to mieści się na etapie następującym po etapie działalności badawczo-rozwojowej, jak określono w zasadach ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r. W związku z tym UOP podnosi, że w działalności badawczo-rozwojowej dla przemysłu procesów rafinacji i petrochemii można wyróżnić trzy etapy:
- a) etap badań podstawowych, w czasie którego są opracowywane i testowane nowe materiały i koncepcje aż do wykazania zasady ich działania ⁽²¹⁾;
- b) etap opracowywania procesów i materiałów, w czasie którego koncepcje odkrytych materiałów i procesów są opracowywane dla celów komercyjnych;
- c) etap opracowywania zastosowania, w czasie którego budowane są narzędzia i który pozwala przewidzieć powtarzalne wyniki i produkcję materiałów w celu zaoferowania procesu w kontekście konkurencyjności.
- (92) UOP uważa, że etapy b) i c) stanowią integralną część rozwoju związanego z działalnością komercyjną.
- (93) Ponadto spółka UOP, chociaż podziela analizę Komisji na temat jedności gospodarczej IFP i jego spółki zależnej Axens, chce dostarczyć dodatkowe elementy na wypadek, gdyby Komisja na zakończenie formalnego postępowania wyjaśniającego stwierdziła, że IFP i Axens stanowią dwa oddzielne podmioty gospodarcze. Zdaniem UOP rynek procesów oferuje nieporównywalne produkty. Zatem jedynym sposobem zagwarantowania, że Axens zapłaci cenę rynkową za wyniki badań IFP byłoby zastosowanie procedury przetargowej. W związku z tym UOP uważa, że prawo pierwszej odmowy stanowi samo w sobie przewagę, gdyż przyznając spółce Axens prawo pierwszej odmowy, IFP odrzuca możliwość przekazania tych wyników w drodze postępowania przetargowego podmiotowi rynkowemu oferującemu najlepsze warunki.

6. ODPOWIEDZI FRANCJI NA UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON

- (94) Odpowiedzi Francji dotyczą uwag UOP i skargi.

6.1. Odpowiedź na uwagi UOP

- (95) Po pierwsze, Francja podważa stwierdzenie przedsiębiorstwa UOP na temat istnienia jednego podmiotu IFP/Axens, podkreślając autonomię Axens wobec IFP i fakt, że IFP jest instytutem badawczym, oświatowym i dokumentacyjnym, co zasadniczo odróżnia go od jego spółki zależnej Axens, a także od UOP Limited.

⁽²¹⁾ Ang. *proof of principle*.

- (96) Jeśli chodzi o autonomię spółki Axens wobec IFP, Francja przypomina przede wszystkim, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem wspólnotowym struktura udziałowa kapitału spółki zależnej nie stanowi jako taka wystarczającego kryterium do stwierdzenia, czy spółka może być czy nie może być uważana za posiadającą autonomię gospodarczą wobec spółki matki. Spółka Axens, chociaż należy w 100 % do IFP, jest całkowicie niezależna na rynku. O jej niezależności świadczy kilka czynników:
- a) Axens posiada autonomiczny proces decyzyjny oraz własną organizację finansową i organizację zasobów ludzkich;
  - b) Axens swobodnie określa swoją politykę handlową, cele sprzedaży i nadwyżki brutto;
  - c) Axens działa na rynku rafinacji i petrochemii we własnym imieniu i na własny rachunek oraz dysponuje uprawnieniami do zawierania umów bez wcześniejszej zgody IFP;
  - d) Axens posiada autonomię finansową wobec IFP w granicach zastrzeżonych uprawnień, określonych w statucie spółki, i nie jest jedynym dystrybutorem technologii IFP.
- (97) Jeśli chodzi o charakter IFP jako instytutu badawczego nienastawionego na zysk, Francja powtarza swoje stwierdzenie, że IFP jest instytutem badawczym, którego głównym celem jest prowadzenie działalności badawczej i rozpowszechnianie wyników tej działalności poprzez działalność oświatową, publikacje lub transfer technologii, a dochody z tej działalności są w całości ponownie inwestowane w badania lub rozpowszechnianie ich wyników.
- (98) Po drugie, ponieważ środki finansowe przekazane przez państwo na rzecz IFP nie stanowią pomocy państwa zgodnie z pkt 2.4 akapit pierwszy zasad ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r., Francja podważa stwierdzenie UOP, że środki te⁽²²⁾ stanowią pomoc operacyjną.
- (99) Po trzecie, według UOP wsparcie publiczne udzielone IFP niemal w całości miałyby służyć do finansowania prac ukierunkowanych na rynek, a zatem zasady ramowe dotyczące badań i rozwoju z 1996 r. nie miałyby zastosowania. Stwierdzenie to jest podważane przez Francję, która przypomina, że IFP prowadzi przede wszystkim działalność pożytku ogólnego, skoncentrowaną na badaniach podstawowych i wykorzystaniu ich wyników oraz na nauczaniu i rozpowszechnianiu wiedzy, której to działalności nie można mylić z celami ściśle handlowymi, jakimi kierują się podmioty prywatne, takie jak UOP i Axens.
- (100) Ponadto prace badawcze, jakie prowadzi IFP dla Axens w ramach porozumienia o badaniach naukowych, są z jednej strony badaniami wykonalności technicznej, a z drugiej – przemysłowymi pracami badawczymi. IFP nie prowadzi przedkonkurencyjnych prac badawczych na rzecz spółki Axens, przy czym ta ostatnia sama prowadzi i finansuje takie prace. Ponieważ zestawienia finansowe przekazane wraz z uwagami Francji z lutego 2006 r. potwierdzają, że IFP w pełni przestrzega przepisów dyrektywy 80/723/EWG, Francja uważa, że dotacja budżetowa jest faktycznie wykorzystywana na prowadzenie zadań pożytku ogólnego i finansowanie prac badawczo-rozwojowych w rozumieniu zasad ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r.
- (101) Po czwarte, według UOP prawo pierwszej odmowy przynosi korzyści spółce Axens, która nie płaci ceny rynkowej za takie prawo. Francja podkreśla znaczenie oceny ogólnego wyniku ekonomicznego wynagrodzeń zapłaconych przez Axens na rzecz IFP. Poza dywidendami, elementy całkowitego wynagrodzenia (składającego się z wynagrodzenia płaconego z tytułu prawa pierwszej odmowy i opłat wnoszonych z tytułu ramowych umów licencyjnych i licencji na produkty) zostały określone w 2001 r. zgodnie z logiką ekonomiczną. Logika ta ma na celu zagwarantowanie, że spółka Axens nie uzyska przewagi ekonomicznej dzięki swoim związkom z IFP oraz zapewnienie odpowiedniego i stabilnego dochodu z roku na rok dla IFP, wystarczająco niezależnego od sytuacji wynikającej z chwilowego poziomu sprzedaży spółki Axens w celu uniknięcia ryzyka zbyt silnych wahań zasobów IFP.
- (102) Francja podtrzymuje, że jedynie to wynagrodzenie całkowite, rzeczywiście pokrywane przez spółkę Axens, odniesione do jej całkowitych obrotów, należy analizować w świetle warunków rynkowych. Wobec tych argumentów prawo pierwszej odmowy nie wytwarza przewagi konkurencyjnej na korzyść spółki Axens ani nie zakłóca konkurencji.
- (103) Ponadto Francja podważa także stwierdzenie, że istnienie rzekomo niezgodnej z prawem pomocy państwa na rzecz grupy IFP/Axens powoduje szkody u konkurentów i zakłóca dynamikę innowacji. Francja zwraca uwagę, że UOP Limited jest jedynym konkurentem, wśród wielu istniejących, którzy przedstawili swoje uwagi Komisji. Francja ponadto podkreśla, że nie został przedstawiony żaden dowód na rzekome szkody.

⁽²²⁾ Zdaniem UOP kwota ta wynosi 555 milionów EUR w ciągu trzech ostatnich lat, a zdaniem Francji wydaje się odpowiadać kwotom uzyskanym przez IFP z tytułu dotacji budżetowej za lata 2003, 2004, 2005 (czyli w rzeczywistości dokładnie 507 milionów EUR).

(104) Ponadto Francja uważa, że dynamika innowacji nie napotyka przeszkód na rynku rafinacji i petrochemii. Na rynku licencji na technologie i katalizatory, analiza udziałów w rynku wykazałaby wyraźną dominację grupy UOP. Jeżeli faktycznie istnieje siła rynku, zdaniem Francji, należy ona do UOP, a nie do Axens. Francja dodaje, że nawet gdyby siła rynkowa UOP osłabła, osłabienie to pochodziłoby z własnych błędów strategicznych UOP, zwłaszcza na rynku odsiarczania, na którym UOP zrezygnowało z inwestowania i pozostało poza działalnością przynoszącą znaczne dochody.

6.2. Odpowiedź na anonimową skargę

(105) Po pierwsze, Francja stwierdza ponownie, że Komisja została zawiadomiona o reorganizacji IFP. Pisma z 2001 r., w których informowała Komisję o projekcie reorganizacji wewnętrznej, która doprowadziła do wyodrębnienia w formie spółki zależnej działalności komercyjnej IFP, stanowią zawiadomienie w rozumieniu art. 88 ust. 3 Traktatu.

(106) Po drugie, Francja przypomina argumenty wymienione w swoich uwagach (zob. sekcja 4.3) i w odpowiedzi na uwagi UOP (zob. motyw 95 i następne), które zaprzeczają stwierdzeniu, że IFP i Axens stanowią jeden podmiot gospodarczy.

(107) Po trzecie, Francja z naciskiem podkreśla fakt, że prace badawcze IFP prowadzone w ramach centrum zadaniowego „Rafinacja – petrochemia” przynoszą korzyści wielu partnerom przemysłowym pochodzącym z wielu państw [...] (**), a nie tylko spółce Axens, jak twierdzi skarżący.

(108) Po czwarte, inaczej niż w stwierdzeniu skarżącego, że ponad połowa dochodu spółki Axens pochodzi ze sprzedaży licencji na procesy i ze świadczenia usług z nimi związanych, Francja wskazuje, że udział działalności związanej z licencjami na technologie (*process licensing*) w obrotach Axens za lata 2003, 2004 i 2005 wynosił odpowiednio 36 %, 38 % i 31 %.

(109) Po piąte, Francja podważa stwierdzenie skarżącego, według którego Axens nie dysponuje swoimi własnymi możliwościami badawczymi. Wręcz przeciwnie, Axens dysponuje własnymi zasobami ludzkimi i materialnymi do przeprowadzania przedkonkurencyjnych prac rozwojowych dla celów homologacji przed wprowadzeniem na rynek: programy do wymiarowania, narzędzia do symulacji procesów, urządzenia do oceny katalizatorów i adsorbentów oraz instalacje pilotażowe do projektowania katalizatorów i symulacji łańcucha pojedynczych etapów przed ekstrapolacją przemysłową. Zasoby spółki Axens pozwoliły jej zresztą na ukończenie opracowania

produktów i procesów zaproponowanych przez strony trzecie, inne niż IFP.

(110) Po szóste, Francja stwierdza ponownie, że IFP nadal posiada, poprzez swoje zadania i działalność, cechy instytutu nienastawionego na zysk wykonującego w pełni zadania pożytku ogólnego powierzone mu przez państwo. Analizę tę potwierdza funkcjonowanie i organizacja IFP i jego spółek zależnych, ponieważ IFP doprowadził do tego, że jego handlowe spółki zależne są całkowicie autonomiczne i niezależne. Francja uważa, że finansowanie IFP, organizacji nienastawionej na zysk, nie stanowi pomocy państwa zgodnie z pkt 2.4 akapit pierwszy zasad ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r.

(111) Po siódme, Francja odrzuca szczególnie argument, że działalność badawcza IFP powinna być traktowana jak zwykle opracowywanie „procesu technologicznego” (*technology process*), który może zostać bezpośrednio wykorzystany przez spółki handlowe do ich produkcji przemysłowej. Dostarcza na ten temat szczegółowych informacji dotyczących cykli opracowywania procesów i produktów.

(112) Po ósme, odsyła do uwag przekazanych po wszczęciu postępowania na temat stwierdzenia skarżącego, według którego wynagrodzenie za prace badawcze prowadzone przez IFP na rzecz Axens nie jest zgodne z warunkami rynkowymi (zob. motyw 60).

(113) Po dziewiąte, Francja podważa stwierdzenie, według którego wysokość ewentualnej pomocy, z której miałyby korzystać spółka Axens, wynosi 50 milionów EUR za 2003 r. i opiera się w tym względzie na przedstawionych zestawieniach finansowych.

(114) Ponadto Francja uważa, że – w przeciwieństwie do tego, co twierdzi skarżący – konkurenci spółki Axens korzystają na ogół ze wsparcia publicznego (bezpośredniego i pośredniego) w celu realizacji prac badawczo-rozwojowych. Na przykład grupa UOP otrzymuje finansowanie na swoje wewnętrzne programy badawczo-rozwojowe od National Institute of Standards and Technologies (NIST). Ponadto zleca na zewnątrz część swoich badań za pośrednictwem partnerstwa z instytutami, laboratoriami badawczymi lub uniwersytetami, które korzystają ze środków publicznych. UOP współpracuje z Pacific Northwest National Laboratory, Argonne National Laboratory, Synchrotron Catalysis Consortium Uniwersytetu stanu Delaware, jak również z College of Engineering Uniwersytetu stanu Illinois w Urbana Champaign oraz z norweskim SINTEF.

7. OCENA

7.1. Istnienie pomocy państwa

7.1.1. Identyfikacja potencjalnych beneficjentów

- (115) W decyzjach z 1996 r. i 1998 r. Komisja uznała, że pomoc publiczna przyznana na działalność badawczo-rozwojową prowadzoną przez IFP nie wchodzi w zakres stosowania art. 87 ust. 1 Traktatu ze względu na to, że IFP jest organizacją badawczą nienastawioną na zysk i nieprowadzącą działalności komercyjnej.
- (116) Tymczasem w decyzji o wszczęciu postępowania, z przyczyn przedstawionych w motywie 37 niniejszej decyzji, Komisja częściowo podała w wątpliwość taką analizę. Komisja uznała mianowicie, że IFP za pośrednictwem swoich spółek zależnych: Axens, Beicip-Franlab i Prosernat, prowadził działalność gospodarczą odpowiednio na rynku technologii rafinacji i petrochemii, doradztwa w dziedzinie eksploatacji złóż ropy naftowej i obsługi oprogramowania geo-naftowego oraz rynku technologii przetwarzania gazu i odsiarczania (zwanym dalej „właściwymi rynkami”). Należy więc zbadać, czy dotacja ze środków publicznych wypłacana na rzecz IFP nie prowadzi do pomocy państwa na właściwych rynkach.
- (117) W celu ustalenia, czy doszło do pomocy państwa, Komisja przeprowadziła identyfikację ewentualnych beneficjentów. Komisja uważa, że w ramach oceny konkurencji, IFP i jego spółek zależnych Axens, Beicip-Franlab i Prosernat nie można uznać za odrębne podmioty gospodarcze. Komisja opiera się przede wszystkim na tym, że IFP posiada bezpośrednio 100 % udziałów w kapitale spółki Axens i 100 % udziałów w kapitale spółki Beicip-franlab, a także pośrednio 100 % udziałów w kapitale spółki Prosernat.
- (118) Komisja najczęściej wykorzystuje strukturę kapitałową w swoich ocenach konkurencji jako wskaźnik niezależności przedsiębiorstw. W związku z tym Komisja przypomina, że uwzględnienie kryterium struktury kapitałowej, o którym mowa w art. 3 ust. 3 załącznika do zalecenia w sprawie MŚP, pozwala na wyłączenie z klasyfikacji jako MŚP grup przedsiębiorstw, których siła gospodarcza przekraczałaby siłę gospodarczą MŚP. Zgodnie z zaleceniem w sprawie MŚP przedsiębiorstwa są „powiązane”, jeżeli przedsiębiorstwo ma większość praw głosu w innym przedsiębiorstwie w roli udziałowca. Zalecenie to jest również wykorzystywane w innych komunikatach Komisji, w szczególności w Wytocznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw⁽²³⁾ na potrzeby stwierdzenia niezależności przedsiębiorstwa. Struktury kapitałowej dotyczy również art. 5 ust. 4 lit. b) rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (rozporządzenie WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw)⁽²⁴⁾, a także art. 1 ust. 2 rozporządzenia Komisji (WE) nr 772/2004 z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu do kategorii porozumień o transferze technologii⁽²⁵⁾.
- (119) Poza kryterium struktury kapitałowej, Komisja uwzględnia szereg innych czynników, które, rozpatrywane łącznie, potwierdzają analizę Komisji, zgodnie z którą IFP i jego spółki zależne, z punktu widzenia klientów i konkurencji na rynkach właściwych, nie mogą być oddzielone. Jak wynika z wyroku Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich w sprawie *Intermills/Komisjas*⁽²⁶⁾ „należy w związku z tym przyjąć, że pomimo iż trzy przedsiębiorstwa produkcyjne mają oddzielną osobowość prawną od byłej spółki SA Intermills, wszystkie te przedsiębiorstwa wspólnie tworzą jedną grupę, przynajmniej jeśli chodzi o pomoc udzieloną przez belgijskie władze. Komisja była zatem uprawniona, by uznać całą grupę za pojedyncze »przedsiębiorstwo« do celów zastosowania art. 92 Traktatu”.
- (120) W odniesieniu do roli i działalności IFP i jego spółek zależnych, Komisja stwierdza, że jeżeli główny cel i statut IFP różni się od celu i statutu jego spółek zależnych, wykorzystanie wyników działalności badawczo-rozwojowej IFP na rynku jest jednym z priorytetów określonych przez państwo w umowie zadaniowej z IFP i wpisuje się w strategię rozwoju IFP. Chodzi o „uzyskanie zwrotu finansowego z wydatków na badania i rozwój, który zwiększa nakłady na badania” poprzez wykorzystanie możliwości stwarzanych przez rynki:
- w dziedzinie „Refinacja – petrochemia”, umowa zadaniowa stanowi, że „celem IFP w obecnym dziesięcioleciu jest poszerzenie pola działania i zwiększenie udziału w rynkach, aby stać się podmiotem odgrywającym kluczową rolę w skali światowej. [...] [chodzi o] wzmocnienie nowego ośrodka utworzonego przez dział przemysłowy IFP i Procatalyse [Axens], którego celem jest wykorzystanie efektu łańcuchowego związanego ze sprzedażą licencji i zoptymalizowanie potencjału badań i rozwoju IFP w tej dziedzinie”.

(23) Dz.U. C 244 z 1.10.2004, s. 2, przypis 22.

(24) Dz.U. L 24 z 29.1.2004, s. 1.

(25) Dz.U. L 123 z 27.4.2004, s. 11.

(26) Wyrok Trybunału z dnia 14 listopada 1984 r. w sprawie 323/82, Rec., s. 3809.

- w dziedzinie „Badania – produkcja” „należyć w każdym przypadku jak najlepiej wykorzystywać »kompetencje Grupy«, a zwłaszcza bezpośrednich spółek zależnych i wszelkie możliwe synergije wynikające z tego rozwiązania, aby zapewnić jak najskuteczniejsze pokrycie rynków”⁽²⁷⁾.
- (121) W zakresie rzeczywistej kontroli spółek zależnych Komisja uwzględniła z jednej strony obecność kadry kierowniczej IFP w organach decyzyjnych spółek zależnych, a z drugiej strony – ośrodki decyzyjne, związane z kierunkami strategicznymi i zasadniczymi decyzjami.
- Axens: w dniu 10 listopada 2005 r., na dziewięciu członków zarządu, sześciu wchodziło jednocześnie w skład kierownictwa IFP, a w szczególności pięciu wchodziło w skład komitetu wykonawczego IFP. Zarząd ma wyłączne uprawnienia w zakresie uchwalania budżetu, rocznego planu inwestycyjnego i rocznego planu finansowego spółki Axens, a wydatki inwestycyjne przekraczające 762 000 EUR muszą zostać przez zarząd zatwierdzone,
- Beicip-Franlab: w dniu 1 stycznia 2003 r. trzech członków rady nadzorczej Beicip-Franlab na siedmiu należało do kierownictwa IFP. Na mocy statutu spółki Beicip-Franlab rada nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działaniami zarządu,
- Prosernat: w dniu 1 stycznia 2003 r. trzech na pięciu członków zarządu spółki Prosernat jednocześnie wchodziło w skład komitetu wykonawczego IFP. Zarząd spółki Prosernat decyduje o planach strategicznych, rocznym budżecie, nowych rodzajach działalności, umowach dotyczących wspólnych przedsięwzięć.
- (122) Komisja zauważa, że umowy na wyłączność, jako porozumienia objęte przepisami prawa, podlegają precyzyjnym zasadom, zgodnie z którymi przedstawiciel IFP w zarządzie nie bierze udziału w głosowaniu w kwestiach dotyczących umów na wyłączność. Chociaż przedstawiciel IFP nie bierze udziału w głosowaniu, inni członkowie zarządu należący jednocześnie do kierownictwa IFP uczestniczą jednak w tym głosowaniu.
- (123) Komisja przyznaje, że umowy na wyłączność nie wskazują same w sobie na brak samodzielności przedsiębiorstw. Komisja zaznacza jednak, że umowy mają zasadnicze znaczenie dla działalności gospodarczej spółek zależnych.
- (124) Uwzględni również fakt, że możliwości badań realizowanych w ramach współpracy z innymi przedsiębiorstwami w dziedzinie działalności spółek zależnych są ściśle uregulowane przez umowy na wyłączność. IFP może uruchomić projekt w dziedzinie działalności przedmiotowych spółek zależnych, jedynie jeżeli nie wyrażają one woli przeprowadzenia projektu badawczego, po skorzystaniu z prawa pierwszej odmowy⁽²⁸⁾. Tak samo IFP posiada prawo pierwszej odmowy w odniesieniu do wszystkich prac badawczych, które chciałyby prowadzić przedmiotowe spółki zależne. Dopiero po wykonaniu prawa pierwszej odmowy przez IFP przedmiotowe spółki zależne mogą zaproponować projekt badawczy innym przedsiębiorstwom⁽²⁹⁾. Komisja uważa, że ograniczenia te wskazują na silną integrację gospodarczą IFP i przedmiotowych spółek zależnych.
- (125) Ponadto Komisja uwzględniła umowy o udostępnieniu dotyczące przede wszystkim pomieszczeń i kadry:
- w przypadku Axens: pomieszczenia, stołówka zakładowa, kadry, obsługa administracyjna,
- w przypadku Beicip-Franlab: finanse, kadry,
- w przypadku Prosernat: obsługa prawna i finansowa.
- (126) Jeśli chodzi o postrzeganie IFP i spółek zależnych na właściwych rynkach, Komisja uważa, że wiele czynników wskazuje na wspólną obecność i wspólny wizerunek IFP i przedmiotowych spółek zależnych z punktu widzenia klientów i konkurencji. Poza sformulowaniem „IFP Group Technologies” występującym w logo spółek Axens i Prosernat, IFP i spółki zależne na swoich stronach internetowych posiadają bezpośrednie wzajemne

⁽²⁷⁾ Umowa zadaniowa 2001–2005, s. 3.

⁽²⁸⁾ [...] (**).

⁽²⁹⁾ [...] (**).

linki. Ponadto Axens i Prosernat na swoich stronach internetowych odwołują się do działalności badawczo-rozwojowej IFP w swoich dziedzinach działalności⁽³⁰⁾. Podobnie biuro Beicip-Franlab w Bahrajnie nazywa się „IFP Middle East Consulting”. Ponadto IFP i Axens wspólnie uczestniczą w różnych konferencjach⁽³¹⁾. Komisja odnalazła również wielokrotne odniesienia do jednego podmiotu IFP/Axens w reklamach, publikacjach⁽³²⁾ i na stronach internetowych podmiotów tego sektora⁽³³⁾.

- (127) Ponadto Komisja zauważa pokrywanie się dziedzin działalności IFP i spółek zależnych Axens, Beicip-Franlab i Prosernat, które dodatkowo przemawia za uznaniem grupy IFP za jedno przedsiębiorstwo.
- (128) Podsumowując, cel związany z wykorzystaniem wyników badań i rozwoju znajduje się w samym sercu strategii rozwojowej IFP, która została określona w umowie zadaniowej z państwem. Ponadto posiadanie udziałów w spółkach zależnych i obecność pracowników kadry kierowniczej IFP w kierownictwie spółek zależnych potwierdzają kontrolę prawną i faktyczną IFP nad przedmiotowymi spółkami zależnymi. Umowy na wyłączność między IFP a przedmiotowymi spółkami zależnymi w najważniejszych obszarach działalności również świadczą o integracji gospodarczej tych podmiotów. Dodatkowym wskazaniem jest także wspólny wizerunek i wspólna obecność IFP i spółek zależnych na właściwych rynkach. W związku z tym Komisja uważa, że zgodnie z własną praktyką decyzyjną i orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości przedmiotowe spółki zależne nie mogą być traktowane odrębnie od ich spółki matki, którą jest IFP, jako podmioty prowadzące działalność gospodarczą na właściwych rynkach.
- (129) W świetle powyższych ustaleń Komisja uważa, że beneficjentami ewentualnej pomocy państwa są podmioty IFP,

Axens, Beicip-Franlab i Prosernat ze względu na działalność na rynku technologii rafinacji i petrochemii, doradztwa w dziedzinie eksploatacji złóż ropy naftowej i obsługi oprogramowania geo-naftowego oraz rynku technologii przetwarzania gazu i odsiarczania.

7.1.2. Stwierdzenie selektywnej przewagi finansowanej ze środków państwowych

- (130) Ponieważ wykazano, że IFP prowadzi działalność gospodarczą za pośrednictwem spółek zależnych, Axens, Beicip-Franlab i Prosernat, pomoc publiczna przyznana IFP przez państwo w dziedzinach działalności trzech spółek zależnych może wchodzić w zakres stosowania art. 87 ust. 1 Traktatu.
- (131) Pytanie, na które Komisja musi odpowiedzieć, zanim stwierdzi istnienie przewagi konkurencyjnej, dotyczy tego, czy publiczne finansowanie IFP działa również na korzyść jego działalności gospodarczej na rynkach właściwych. W tym względzie Komisja przedstawiła swoją wykładnię pojęcia pomocy w przypadku, w którym ten sam podmiot prowadzi zarówno działalność o charakterze gospodarczym, jak i niegospodarczym, w nowych wspólnotowych zasadach ramowych dotyczących pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną⁽³⁴⁾ z 2006 r., które odzwierciedlają stanowisko Komisji w tej sprawie: „Jeżeli ten sam podmiot prowadzi zarówno działalność o charakterze gospodarczym, jak i niegospodarczym, w celu uniknięcia subsydiowania krzyżowego działalności gospodarczej finansowanie publiczne działalności niegospodarczej nie będzie objęte art. 87 ust. 1 Traktatu WE, jeśli oba rodzaje działalności, ich koszty i finansowanie można wyraźnie rozdzielić. Dowodami na to, że koszty zostały przypisane właściwie, mogą być roczne sprawozdania finansowe uczelni i organizacji badawczych”⁽³⁵⁾.

- (132) Inaczej rzecz ujmując, Komisja musi ustalić, czy mamy do czynienia z subsydiowaniem krzyżowym działalności gospodarczej w wyniku finansowania przez państwo działalności niegospodarczej IFP. W tym celu Komisja zbadała księgi IFP, aby określić ewentualną kwotę dotacji publicznej przydzieloną na jego działalność komercyjną. Ponieważ IFP i przedmiotowe spółki zależne są odrębnymi podmiotami prawnymi, posiadają one oddzielne księgi. Komisja uważa, że jeśli mamy do czynienia z dotowaniem działalności gospodarczej, wynika ono z poziomu wynagrodzeń przekazywanych przez przedmiotowe spółki zależne do spółki matki i znajduje odzwierciedlenie w księgach IFP.

- (133) Przede wszystkim Komisja zauważa, że budżet IFP jest zorganizowany według typów działalności, z podziałem na siedem centrów zadaniowych, co umożliwia rzeczywiste oddzielenie księgowo działalności badawczo-rozwojowej, szkoleniowej, działalności w zakresie rozpowszechniania wiedzy i zarządzania portfelem IFP.

⁽³⁰⁾ Fragment ze strony internetowej spółki Axens: „Axens to prężna firma na rynku rafinacji, petrochemii i gazu ziemnego, oferująca najlepsze na rynku produkty, w tym procesy, katalizatory, adsorbenty i wyposażenie poparte prawie pięćdziesięcioletnim doświadczeniem w zakresie badań i rozwoju i sukcesami przemysłowymi”. Fragment ze strony internetowej spółki Prosernat: „Połączenie wszystkich kompetencji naukowych i rozwojowego know-how IFP, spółki matki Prosernat, z doświadczeniem przemysłowym spółki Prosernat stwarza niepowtarzalną możliwość przekształcania innowacyjnych pomysłów w rzeczywistość przemysłową”.

⁽³¹⁾ Na przykład: zob. wspólną reprezentację IFP/Axens na 10. Kongresie Société Française de Génie des Procédés (Francuskie Towarzystwo Inżynieryjne) (<http://inpact.inp-toulouse.fr/SFGP/pageaccueil.html>).

⁽³²⁾ Zob. w szczególności „Liquefin, developed and commercialised by IFP-Axens” in *New liquefaction process promises lower costs*, Oil & Gas Journal, 19/8/2002, „IFP is the world's second largest process licensor in refining and petrochemicals (via its subsidiary Axens) and is an internationally center of excellence in exploration and production”. („IFP jest drugim pod względem wielkości dostawcą licencji w zakresie procesów rafinacji i petrochemii (poprzez swoją spółkę zależną Axens) oraz stanowi znany na całym świecie ośrodek doskonałości w dziedzinie poszukiwań i produkcji”), www.tmcnet.com, 15.12.2005.

⁽³³⁾ Zob. w szczególności odniesienia do jednostek licencjonowanych przez „IFP/Axens” na stronie www.topsoe.com, odniesienia do „IFP (Axens)” na stronie firmy doradczej Nextant z sektora energetycznego (http://nexant.ecnext.com/coms2/summary_0255-3019_ITM), zob. również prezentację projektu GTL Eni-IFP/Axens na <http://gcceu-conference.epu.ntua.gr>

⁽³⁴⁾ Dz.U. C 323 z 30.12.2006, s. 1.

⁽³⁵⁾ Punkt 3.1.1 akapit pierwszy.

- (134) W tym kontekście Komisja uważa, że konta istotne w ramach jej badania to wyniki centrum zadaniowego „Rafinacja – petrochemia” w ramach działalności w dziedzinie technologii rafinacji i petrochemii oraz działalności w dziedzinie technologii odzyskiwania siarki, a także wyniki centrum zadaniowego „Działalność poszukiwawcza – produkcja” w ramach działalności doradczej w dziedzinie eksploatacji złóż ropy naftowej i obsługi oprogramowania geo-naftowego i działalności w dziedzinie technologii przetwarzania gazu. Komisja uważa, że publiczne finansowanie projektów prowadzonych w obrębie pozycji „Badania poszukiwawcze” nie wchodzi w zakres badania, ponieważ projekty te zalicza się do badań podstawowych w rozumieniu załącznika I do zasad ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r., są to projekty wysokiego ryzyka i nie są przeznaczone dla konkretnej spółki zależnej.
- (135) Po drugie, Komisja uważa, że system księgowości analitycznej wprowadzony w IFP umożliwia rzeczywisty podział przychodów (poza dotacją z budżetu państwa) i kosztów w obrębie każdego centrum zadaniowego. Zauważa w tym względzie, że księgowość analityczna IFP opiera się na pojęciu projektu. Projekty dzielone są według centrów zadaniowych. W obrębie każdego centrum zadaniowego projekty są rejestrowane według segmentów lub typów. Przypisywanie kosztów i przychodów w każdym centrum zadaniowym odbywa się w odniesieniu do poszczególnych projektów. Ponadto Komisja zauważa, że budżet i sprawozdanie roczne IFP podlegają zewnętrznej i niezależnej kontroli dwóch audytorów.
- (136) Po trzecie, Komisja zauważa, że centra zadaniowe dysponują własnymi przychodami, ponieważ dotacja budżetowa państwa nie jest analitycznie przypisana do centrów zadaniowych. Prowadzić to może do straty w rachunku przychodów i kosztów, które są do nich przypisane. Przychody własne obejmują wynagrodzenia za usługi, opłaty licencyjne i dywidendy wypłacane przez spółki zależne.
- (137) Po czwarte, Komisja stwierdza, że uwzględniane są wszystkie koszty poniesione przez IFP w związku z danym projektem i obejmują one nie tylko koszty, które można bezpośrednio przypisać do projektu (zakup materiałów pomocniczych i niewielkiego sprzętu ruchomego, usługi zewnętrzne, delegacje, ubezpieczenia, dokumentacja, utrzymanie i wynajem, specyficzne dla projektu), ale również koszty pośrednie (płace i składki na zabezpieczenia społeczne pracowników, amortyzacja rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, koszty ogólne). Koszty pośrednie są przypisywane do projektów proporcjonalnie do liczby roboczogodzin, w zależności od stawki godzinowej dla danej kategorii personelu (inżynier, technicy itp.). Komisja uważa, że ta metoda przypisywania kosztów jest obiektywna i właściwa z księgowego punktu widzenia w świetle przedmiotowej działalności.
- (138) Po piąte, Komisja zauważa, że koszt projektów horyzontalnych prowadzonych w obrębie centrów zadaniowych w segmentach „Wypozażenie branżowe” i „Działalność wspierająca” jest również odzwierciedlany na poziomie każdego projektu, bezpośrednio lub proporcjonalnie do całkowitych kosztów segmentu, do którego należy (zdobywanie kompetencji lub badania przemysłowe).
- (139) Ponadto Komisja odnotowuje, że dodatkowe udostępnienia, o których mowa w motywie 125, są przedmiotem porozumień między IFP a przedmiotowymi spółkami zależnymi. Usługi te są fakturowane przez IFP według pełnych kosztów i przypisywane do odpowiednich centrów zadaniowych.
- (140) Komisja jest więc w stanie stwierdzić, że koszty centrów zadaniowych „Rafinacja – petrochemia” i „Działalność poszukiwawcza – produkcja” odzwierciedlają rzeczywiste całkowite koszty działalności IFP na rynkach właściwych.
- (141) Komisja odnotowuje jednak, że nie istnieje ścisły związek między centrami zadaniowymi „Rafinacja – petrochemia” i „Działalność poszukiwawcza – produkcja”, z jednej strony, a działalnością przedmiotowych spółek zależnych – z drugiej strony. Inaczej rzecz ujmując, by posłużyć się terminologią stosowaną w umowach dotyczących badań, centra zadaniowe łączą różne rodzaje działalności w ramach wyłącznych obszarów działalności spółek zależnych, ale także w ramach obszarów niewyłącznych.
- (142) Z jednej strony centrum zadaniowe „Rafinacja – petrochemia” obejmuje działalność badawczo-rozwojową IFP w dziedzinie technologii odzyskiwania siarki, której wyniki są wykorzystywane przez spółkę zależną Prosernat, w dziedzinie technologii rafinacji, petrochemii, GTL (*gas to liquid*), estrów z olejów roślinnych do oleju napędowego, której wyniki są wykorzystywane przez spółkę zależną Axens, oraz w dziedzinie CTL (*coal to liquid*), biomasy (poza estrami z olejów roślinnych do oleju napędowego) i produkcji wodoru, której wyniki są wykorzystywane we współpracy z innymi partnerami przemysłowymi.
- (143) Z drugiej strony centrum zadaniowe „Działalność poszukiwawcza – produkcja” obejmuje prace badawczo-rozwojowe IFP z zakresu doradztwa w dziedzinie eksploatacji złóż ropy naftowej i obsługi oprogramowania geo-naftowego, których wyniki są wykorzystywane przez spółkę zależną Beicip-Franlab, w dziedzinie technologii przetwarzania gazu, której wyniki są wykorzystywane przez spółkę zależną Prosernat, oraz w dziedzinie odzyskiwania CO₂ i transportu wodoru, której wyniki są wykorzystywane we współpracy z innymi partnerami przemysłowymi.

- (144) Ponadto Komisja bierze pod uwagę fakt, że wiele projektów prowadzonych w obrębie centrów zadaniowych „Rafinacja – petrochemia” i „Działalność poszukiwawcza – produkcja” w segmencie zdobywania kompetencji zalicza się do badań podstawowych w rozumieniu załącznika I do zasad ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r., a ich wyniki są szeroko rozpowszechniane wśród przedsiębiorstw wspólnotowych, bez dyskryminacji. Projekty te mają na celu wyłonienie nowych pomysłów na bardzo wczesnym etapie badań koncepcyjnych, a także rozwijanie kompetencji. Francja przekazała Komisji wykaz projektów prowadzonych w tych segmentach i ich opisy. Ponadto Komisja zauważa, że IFP rozpowszechnia wyniki tych prac za pomocą kilku narzędzi, takich jak własny magazyn naukowy *Oil & Gas Science and Technology*, dostępny bezpłatnie w trybie *on-line*, organizacja kongresów i uczestnictwo w kongresach, publikacja prac, partnerstwo z innymi ośrodkami badawczymi i prowadzenie studiów doktorskich.
- (145) Biorąc pod uwagę informacje przedstawione w motywach 133 do 139, Komisja uważa, że system księgowości analitycznej IFP umożliwia przesłanie wszystkich poniesionych kosztów i uzyskanych wynagrodzeń w ramach działalności gospodarczej. Komisja zauważa jednak, że w obecnej organizacji ksiąg IFP oddzielenie działalności gospodarczej od działalności niegospodarczej wymaga szczegółowej analizy kont centrów zadaniowych dla każdego projektu z osobna. Uważa tym samym, że w przyszłości IFP musi zorganizować i publikować zapisy księgowe w taki sposób, aby wyraźniej rozgraniczyć działalność gospodarczą od działalności niegospodarczej, na przykład łącząc różne rodzaje działalności gospodarczej w obrębie jednego centrum zadaniowego, zgodnie z zasadami określonymi w dyrektywie 2006/111/WE.
- (146) Po zbadaniu kont centrów zadaniowych IFP Komisja jest w stanie ustalić wysokość kosztów projektów badawczo-rozwojowych oraz środki własne IFP w wyłącznych obszarach działalności spółek zależnych Axens i Prosernat, tj. w dziedzinie technologii rafinacji, petrochemii, GTL, estrów z olejów roślinnych do oleju napędowego oraz technologii przetwarzania gazu i odzyskiwania siarki:

Tabela 1

(EUR)

	2003	2004	2005	2006
Koszty	[...] (**)	[...] (**)	[...] (**)	[...] (**)
Środki własne	[...] (**)	[...] (**)	[...] (**)	[...] (**)
Strata księgowa	[...] (**)	[...] (**)	[...] (**)	[...] (**)

- (147) Dane te wskazują na stratę księgową, co oznacza, że działalność komercyjna IFP w dziedzinie technologii rafinacji, petrochemii, GTL i estrów z olejów roślinnych do oleju napędowego oraz technologii obróbki gazu i odzyskiwania siarki nie jest w pełni finansowana ze środków własnych, a więc korzysta z finansowania przyznanego IFP przez państwo. Stanowi to selektywną przewagę finansowaną ze środków państwowych.
- (148) Strata skumulowana w okresie 2003–2006 wynosi więc, na obu rynkach właściwych, [poniżej 50 milionów EUR] (**). Kwota ta jest jednak dużo niższa niż kwota podawana przez UOP.
- (149) Działalność doradcza IFP w dziedzinie eksploatacji złóż ropy naftowej i obsługi oprogramowania geo-naftowego zasługuje na szczególną uwagę. Komisja zauważa bowiem, że porozumienie dotyczące rozwoju zawarte między IFP a spółką zależną Beicip-Franlab, zmienione aneksem podpisanym dnia 16 grudnia 2005 r. i obowiązujące od dnia 1 stycznia 2005 r., stanowi, że Beicip-Franlab zwraca IFP wszystkie koszty, uaktualnione według stopy odsetek ustawowych, prac prowadzonych przez IFP w zakresie działalności Beicip-Franlab, w tym prac badawczych nad algorytmami, modelami i metodyką. Ponadto Komisja sprawdziła wynagrodzenia przekazywane przez Beicip-Franlab na rzecz IFP w 2003 r. i 2004 r. i stwierdziła, że pokrywają zdecydowanie koszty prac prowadzonych przez IFP w wyłącznym obszarze działalności jego spółki zależnej.

(150) Komisja może tym samym stwierdzić, że prace IFP i Beicip-Franlab są finansowane w całości z dochodów uzyskanych na rynku doradztwa w dziedzinie eksploatacji złóż ropy naftowej i obsługi oprogramowania geonaftowego. Na tym rynku IFP i Beicip-Franlab nie posiadają więc przewagi konkurencyjnej.

7.1.3. Stwierdzenie istnienia pomocy

(151) Podsumowując, niektóre obszary działalności IFP wychodzą poza zakres jego działalności niegospodarczej, ponieważ są one wykorzystywane do działalności komercyjnej przez jego spółki zależne. Komisja doszła bowiem do wniosku, że przedmiotowe spółki zależne nie mogą być uważane za podmioty autonomiczne w stosunku do spółki matki, ponieważ ich działalność wpisuje się w strategię rozwoju IFP, IFP sprawuje nie tylko prawną, ale również faktyczną kontrolę, umowy na wyłączność świadczą o silnej integracji ekonomicznej oraz ponieważ IFP i przedmiotowe spółki zależne posiadają wspólny wizerunek wśród podmiotów działających w odnośnych sektorach.

(152) Ponadto IFP korzysta w odniesieniu do swojej działalności komercyjnej, z wyjątkiem obszaru działalności spółki Beicip-Franlab, z częściowego dofinansowania publicznego, co stanowi selektywną przewagę, ponieważ finansowanie przyznawane jest tylko jednemu przedsiębiorstwu. Ponadto finansowanie to pochodzi od państwa.

(153) Komisja uważa, że w obszarach działalności spółek Axens i Prosernat pozostałe kryteria istnienia pomocy są również spełnione.

(154) Komisja uważa, że wszelkiego rodzaju wspieranie działalności w obszarach działalności spółek Axens i Prosernat wzmacnia pozycję konkurencyjną IFP i jego spółek zależnych, a tym samym potencjalnie prowadzi do zakłócenia konkurencji.

(155) Jeśli chodzi o obszar działalności IFP i spółki Axens, Komisja odnotowuje informacje przekazane przez Francję, przytoczone też przez spółkę Axens w jej uwagach, które mają na celu wykazanie wysokiej kwoty, w szczególności w stosunku do innych przedsiębiorstw sektora, dodatkowych kosztów badań finansowanych przez spółkę zależną Axens ze środków własnych. Komisja uważa jednak, że z tej wysokiej kwoty nie można wywnioskować braku przewagi, ponieważ analiza ksiąg IFP wskazuje wyraźnie na stratę w rachunku kosztów i zasobów w obszarze działalności spółki Axens.

(156) Jeśli chodzi o obszar działalności IFP i spółki Prosernat, Komisja odnotowuje uwagi Francji, według których współpraca przy większości projektów prowadzonych w dziedzinie badań nad ropą naftową i działalności poszukiwawczej jest możliwa dla wielu partnerów przemysłowych bez dyskryminacji. Nie zmienia to faktu, że niektóre projekty są objęte umowami na wyłączność między IFP a spółką Prosernat i że z tego względu współpraca z innymi partnerami przemysłowymi jest ściśle regulowana i ograniczona. Prowadzi to do selektywnej przewagi spółki Prosernat finansowanej ze środków państwowych.

(157) Ponadto takie zakłócenie konkurencji może mieć wpływ na handel wewnątrzspółnotowy, ponieważ sektory działalności przedmiotowych spółek zależnych stanowią konkurencyjne rynki w skali światowej. Rynek technologii rafinacji i petrochemii jest rynkiem o wymiarze globalnym, otwartym na konkurencję od lat pięćdziesiątych. Konkurencję IFP i spółki Axens na tym rynku stanowią przede wszystkim takie przedsiębiorstwa, jak UOP, Chevron, Lummus, Shell, ExxonMobil, Haldor Topsoe i ConocoPhillips. Na rynku technologii przetwarzania gazu i odzyskiwania siarki IFP i spółka Prosernat konkurują z dostawcami sprzętu do przetwarzania gazu, takimi jak spółki KCC, KPS, SIIRTEC-NIGI, Hanover Maloney, Frames, TDE i GPS, z licencjodawcami w zakresie technologii odsiarczania gazu, takimi jak UOP, ExxonMobil, Shell Global Solutions, BASF, Eneos i Huntsman, oraz z firmami wyspecjalizowanymi w siarce, takimi jak Jacobs, Black & Veath Pritchard, Lurgi, Parsons, Technip-KTI, SIIRTEC-NIGI, CBI &TPA.

(158) W związku z tym Komisja odrzuca argument wysuwany przez Francję, według którego nie są spełnione wszystkie warunki niezbędne do zakwalifikowania wsparcia publicznego dla działalności IFP i jego spółek zależnych Axens i Prosernat jako pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu.

(159) Ponadto Komisja uściśla, że kwestia istnienia dodatkowej pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu, wynikająca z nowego statusu przedsiębiorstwa publicznego o charakterze przemysłowo-handlowym (EPIC) i ewentualnej nieograniczonej gwarancji ze strony państwa na rzecz IFP, która wynikałaby z tego statusu⁽³⁶⁾, jest przedmiotem osobnego badania Komisji w ramach innego postępowania (NN 11/08). To odrębne badanie stało się w szczególności możliwe dzięki stosunkowo niedawnemu charakterowi tego nowego statusu EPIC w stosunku do ogółu środków zbadanych w niniejszej decyzji.

⁽³⁶⁾ Zob. decyzja o wszczęciu postępowania z dnia 29.11.2007. Nieograniczona gwarancja na rzecz przedsiębiorstwa La Poste (C 56/07).

7.2. Zgodność z prawem

(160) Komisja wykazała, że IFP i spółki zależne Axens i Prosernat mają selektywną przewagę finansowaną ze środków państwowych. Przewaga ta wynika z braku pokrycia ze środków własnych wydatków w ramach działalności badawczo-rozwojowej w obszarach działalności spółek Axens i Prosernat. Brak pokrycia wydatków IFP w obszarach działalności spółek Axens i Prosernat wynika z mechanizmów transferu wewnątrz grupy, ustalonych w umowach na wyłączność zawartych między IFP i Axens, z jednej strony, oraz IFP i Prosernat, z drugiej strony. Komisja uważa więc, że istnienie pomocy wynika ze współwystępowania handlowych spółek zależnych i z podpisanych umów na wyłączność między tymi spółkami zależnymi a spółką matką, ponieważ te ostatnie nie gwarantują całkowitego pokrycia kosztów prac prowadzonych przez IFP na rzecz spółek Axens i Prosernat. Przypomina się, że umowy między IFP a Axens weszły w życie dnia 1 stycznia 2001 r., a między IFP i Prosernat – dnia 1 stycznia 2002 r.

(161) Komisja uwzględniła również uwagi przedstawione przez Francję, streszczone w sekcji 4.1. Komisja rozumie w szczególności, że Francja uważa, że zawiadomiła Komisję w 2001 r. o najważniejszych zmianach strukturalnych i umownych. Komisja uważa jednak, że od 2001 r. zmiana w zakresie działalności komercyjnej IFP za pośrednictwem spółek zależnych jest na tyle duża, że znacząco wpływa na wcześniejszą analizę ekonomiczną i prawną. Tym samym Komisja podtrzymuje swoją ocenę przedstawioną w punkcie 3.2 decyzji o wszczęciu postępowania dotyczącego niezgodności pomocy z prawem, według której pomoc tę należy uznać za niezgodną z prawem od daty wygaśnięcia ważności decyzji z 1998 r., czyli od dnia 1 stycznia 2003 r.

(162) Komisja odnotowuje również uwagi Francji i spółki Axens dotyczące sytuacji uzasadnionego oczekiwania ze strony beneficjentów. W świetle przedstawionych poniżej elementów, ponieważ Komisja uznaje zgodność pomocy przyznanej IFP i jego spółkom zależnym ze wspólnym rynkiem, Komisja nie musi jednak wypowiadać się w tej sprawie.

7.3. Żądanie wydania nakazu zawieszenia

(163) Komisja nie poparła wysuniętego przez spółkę UOP żądania przyjęcia decyzji nakazującej Francji zawieszenie wypłacania wszelkiej pomocy niezgodnej z prawem. Z jednej strony pomoc publiczna przyznawana IFP stanowi główne źródło finansowania innej działalności niż działalność gospodarcza IFP i jego spółek zależnych Axens i Prosernat, takiej jak działalność szkoleniowa,

badania podstawowe, wspólna działalność badawczo-rozwojowa i rozpowszechnianie jej wyników, którą Komisja uznaje za działalność niegospodarczą i która stanowi ponad 90 % pomocy publicznej przyznanej IFP. Z drugiej strony Komisja uznała, że taka decyzja nie była właściwa, ponieważ można racjonalnie założyć zgodność przynajmniej części tej pomocy.

7.4. Podstawa badania zgodności pomocy

(164) Przed zbadaniem etapów działalności badawczej przewidzianych w zasadach ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r. Komisja musi stwierdzić, czy działalność prowadzona przez IFP, która jest przedmiotem pomocy państwa, rzeczywiście jest działalnością badawczo-rozwojową. W związku z tym Komisja powołuje się na podręcznik Frascati⁽³⁷⁾, który podaje definicje działalności badawczo-rozwojowej oraz klasyfikuje rodzaje działalności, które się na nią składają.

(165) Podręcznik ten przedstawia kryteria pozwalające odróżnić działalność badawczo-rozwojową od powiązanej z nią działalności naukowej, technologicznej i przemysłowej. Podstawowym kryterium zaproponowanym w podręczniku jest istnienie w ramach działalności badawczo-rozwojowej znaczącego czynnika nowości i usuwanie wątpliwości natury naukowej lub technologicznej.

(166) Do dodatkowych kryteriów należą: cele projektu, nieznaną charakter zjawisk, struktur lub związków, których te projekty dotyczą, nowe zastosowania już zdobytej wiedzy lub technik, duże prawdopodobieństwo, że projekty doprowadzą do nowego (szerszego lub pogłębionego) pojmowania zjawisk, związków lub zasad przetwarzania mogących zainteresować więcej niż jedną organizację, możliwość opatentowania wyników, rodzaj personelu przydzielonego do projektów, stosowane metody, ogólny charakter wniosków i wyników projektu i w odpowiednich przypadkach zwykle zaklasyfikowanie projektu do innych kategorii działalności.

(167) Ponadto podręcznik Frascati uściśla, że „jeżeli głównym celem prac są nowe ulepszenia techniczne produktu lub procesu, wówczas mieszczą się one w definicji działalności badawczo-rozwojowej. Jeżeli natomiast produkt, proces lub podejście mają w dużej mierze stały charakter, a głównym celem jest znalezienie nowych możliwości, ustalenie planów przedprodukcyjnych lub zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemu produkcji lub kontroli, nie chodzi już wówczas o działalność badawczo-rozwojową”.

⁽³⁷⁾ Wydany przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju w 2002 r.

(168) Komisja zauważa, że działalność prowadzona przez IFP we współpracy z jego spółką zależną Axens dotyczy rozwoju nowych procesów i produktów (katalizatorów, adsorbentów) na rzecz przyjaznej środowisku i tańszej produkcji materiałów opałowych, paliw i pośrednich produktów petrochemicznych w oparciu o wszelkie dostępne źródła węgla. Komisja zauważa, że działalność prowadzona przez IFP we współpracy ze spółką zależną Prosernat dotyczy rozwoju nowych procesów i wyposażenia do przetwarzania gazu ziemnego i odsiarczania.

(169) W tym kontekście nowym elementem projektów są komponenty i związki między nimi lub cechy charakterystyczne konkretnych procesów lub produktów. W każdym projekcie wskazywane są elementy blokujące. Przykładowo IFP prowadził projekt, który miał na celu wprowadzenie nowego procesu produkcji wysokooktawnej bazy parafinowej z surowców cięższych niż przetwarzane obecnie, co pozwoliłoby rozwiązać problem zmniejszenia zawartości węglowodorów aromatycznych w zbiornikach benzyny.

(170) Komisja uwzględniła również fakt, że prace, na które przyznawana jest pomoc publiczna, poprzedzają homologację procesów i produktów. Komisja odnotowuje także, że wyniki prowadzonych projektów mają duży zasięg i są patentowane, że personel przydzielony do tych projektów składa się głównie z badaczy i pracowników technicznych oraz że metody opierają się na eksperymentowaniu, interpretacji oraz modelowaniu. Ponadto Komisja stwierdza, że działalność tego typu prowadzona przez inne podmioty działające w tym sektorze zazwyczaj klasyfikowana jest jako działalność badawcza⁽³⁸⁾.

(171) Podsumowując, Komisja nie może przyjąć argumentu strony skarżącej, która utrzymuje, że działalność objęta niniejszym postępowaniem nie może zostać uznana za działalność badawczo-rozwojową. Komisja jest przeciwnego zdania i uważa, że działania prowadzone przez IFP we współpracy z jego spółkami zależnymi wchodzą rzeczywiście w zakres działalności badawczo-rozwojowej.

(172) Jeśli chodzi o pomoc państwa na prace badawczo-rozwojowe, zasady mające zastosowanie przy badaniu zgodności to zasady dotyczące pomocy państwa na rzecz działalności badawczo-rozwojowej. Ponieważ pomoc będąca wynikiem istnienia handlowych spółek zależnych, z którymi IFP zawarł umowy na wyłączność między dniem 1 stycznia 2001 r. a dniem 1 stycznia 2003 r., uznaje się za niezgodną z prawem od dnia 1 stycznia 2003 r., zasady mające zastosowanie przy badaniu zgodności zawarte są w zasadach ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r.

7.5. Zgodność z prawem

7.5.1. Etapy badań

(173) Załącznik I zasad ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r. zawiera definicję badań przemysłowych oraz przedkonkurencyjnej działalności rozwojowej:

a) badania przemysłowe oznaczają badania planowane lub badania krytyczne „mające na celu zdobycie nowej wiedzy, aby mogła ona służyć opracowaniu nowych produktów, procesów lub usług, lub też wprowadzeniu znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów lub usług”;

b) przedkonkurencyjna działalność rozwojowa oznacza „wykorzystanie wyników badań przemysłowych w planach, schematach i projektach nowych, zmodyfikowanych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług, bez względu na to, czy są przeznaczone na sprzedaż czy do użytkowania, w tym stworzenie pierwszego prototypu, nienadającego się do użytku handlowego; może ona ponadto obejmować opracowanie i projektowanie alternatywnych produktów, procesów lub usług oraz wstępną demonstrację lub projekty pilotażowe, pod warunkiem że te projekty nie będą przekształcone ani wykorzystane do zastosowań przemysłowych ani handlowych; nie obejmuje ona rutynowych i okresowych zmian wprowadzanych do produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, istniejących usług oraz innych operacji w toku, nawet jeśli takie zmiany mają charakter ulepszeń”.

(174) Komisja przeprowadziła w tym kontekście badanie cyklu i podziału prac wynikających z porozumienia dotyczącego badań przemysłowych wiążącego IFP z jego spółką zależną Axens oraz dostarczonych przez Francję pełnych wykazów i dokumentów wyjaśniających dotyczących projektów prowadzonych między 2003 r. a 2006 r.:

(175) IFP prowadzi prace badawcze. Prace te mają na celu zapewnienie wykonalności syntezy i odpowiadają studiom wykonalności poprzedzającym prace badawczo-przemysłowe w rozumieniu zasad ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r.:

a) w przypadku katalizatorów przygotowuje się i testuje próbki w małych ilościach (rzędu jednego grama), często w formie proszku, w celu zbadania reakcji chemicznych; etap ten służy opisaniu sposobu postępowania pozwalającego przygotować próbkę katalizatora o poszukiwanej aktywności lub selektywności;

b) w przypadku technologii lub procesu wykonalność ustala się w oparciu o symulacje cyfrowe, badania schematów i eksperymenty koncepcyjne.

⁽³⁸⁾ Zob. stronę internetową SINTEF: <http://www.sintef.no/default.aspx?id=490>

- (176) Prowadzone jest również wstępne badanie sytuacji w zakresie patentów w celu upewnienia się o innowacyjnym charakterze badań. Po zakończeniu prac IFP przedstawia dokumentację naukową i techniczną spółce zależnej, aby mogła ona skorzystać z prawa pierwszej odmowy.
- (177) Jeżeli spółka Axens zdecyduje się prowadzić dalsze badania na podstawie tej dokumentacji, IFP prowadzi prace w zakresie badań przemysłowych „mające na celu zdobycie nowej wiedzy lub wprowadzanie ulepszeń umożliwiających opracowanie nowych procesów, produktów i technologii lub też ulepszeń do rozwiązań już istniejących”⁽³⁹⁾. Prace te polegają na badaniu nowych metod syntezy lub ich ulepszaniu na skalę pozostającą bez związku ze skalą przemysłową. Komisja uważa, że prace te mają na celu zatwierdzenie koncepcji i zaliczają się do badań przemysłowych w rozumieniu zasad ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r.:
- a) w przypadku katalizatorów etap ten obejmuje eksperymenty dotyczące nowych metod syntezy; formuły opracowane w ramach prac badawczych testuje się na partiach rzędu jednego kilograma, ponieważ zmiana skali najczęściej powoduje wystąpienie różnic w strukturze i własnościach; przeprowadza się bilans oraz szczegółowe analizy wycieków powstałych z otrzymanego katalizatora, jak również bada się działanie związków inhibitujących oraz trucizn;
  - b) w przypadku procesu prace w zakresie badań przemysłowych mają na celu zbadanie podstawowych elementów technologii, odpowiednich warunków wdrażania katalizatora i elementów wymiarowania systemu reakcyjnego; na podstawie zapisu uzyskanych wyników tworzony jest model cyfrowy.
- (178) Po zakończeniu prac w zakresie badań przemysłowych IFP dostarcza dokumenty dotyczące katalizatora lub procesu swojej spółce zależnej. Na tym etapie Axens może podjąć dalsze działania rozwojowe w ramach przedkonkurencyjnych prac rozwojowych celem przygotowania do wdrożenia przemysłowego. Prace na tym etapie obejmują testy i konsolidację wyników prac etapu opisanego w motywie 177 w odniesieniu do prototypów reprezentatywnych dla łańcucha przemysłowego:
- a) w przypadku katalizatorów produkuje się partię próbną produktu w skali reprezentatywnej dla łańcucha przemysłowego, dostosowując sposoby
- postępowania opracowane w ramach prac w zakresie badań przemysłowych; dostosowanie może w odpowiednich przypadkach prowadzić do zmian surowców ze względu na koszty, higienę, bezpieczeństwo lub środowisko; prototypy testuje się na ciężarze referencyjnym i modyfikuje w celu uzyskania pożądaných wyników; przeprowadza się testy w celu uzupełnienia zapisu wyników katalizatora; dopiero na tym etapie kończy się wybór analizatorów i sprzętu;
- b) w przypadku procesu przeprowadza się analizę ryzyka opracowuje się schematy przemysłowe procesów lub kombinacji procesów oraz białą księgę procesów określającą zasady zarządzania zdarzeniami.
- (179) W celu określenia i zatwierdzenia etapów homologacji produktu lub procesu powoływany jest komitet ekspertów. Dopiero po homologacji pozwalającej na sprawdzenie, czy faktycznie uwzględniono wymagania w zakresie środowiska i bezpieczeństwa, podejmowana jest decyzja o wprowadzeniu na rynek lub o pierwszym zastosowaniu przemysłowym⁽⁴⁰⁾ procesu lub produktu. W ten sposób produkty i procesy powstałe w wyniku tych prac są wprowadzane do obrotu dopiero po zakończeniu ich homologacji i w ramach tych prac nie uzyskują pierwszego zastosowania przemysłowego.
- (180) Komisja uważa, że prace tych nie należy uznawać za równoważne z rutynowymi działaniami w ramach łańcucha przemysłowego, szczególnie ponieważ nie mieszczą się one w ramach wykorzystania przemysłowego. Komisja stwierdza, że prace te należą do przedkonkurencyjnej działalności rozwojowej w rozumieniu zasad ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r. Komisja zauważa skądinąd, że w każdym przypadku koszty tych prac pokrywa w całości i ze środków własnych spółka zależna Axens.
- (181) Jeśli chodzi o prace prowadzone przez IFP we współpracy z jego spółką zależną Prosernat, Komisja stwierdza, że cykl i podział prac między IFP a spółką zależną Prosernat regulowane są przez porozumienie dotyczące badań przemysłowych, obowiązujące w dziedzinie technologii przetwarzania gazu i odsiarczania, które sporządzone zostało w oparciu o ten sam wzór co porozumienie dotyczące badań przemysłowych wiążące IFP ze spółką zależną Axens. Analizę tę potwierdza badanie dostarczonych przez Francję pełnych wykazów i dokumentów wyjaśniających dotyczących projektów prowadzonych między 2003 r. a 2006 r.

⁽³⁹⁾ Artykuł 1–22 porozumienia dotyczącego badań przemysłowych.

⁽⁴⁰⁾ Pierwsze zastosowanie przemysłowe to pierwsza jednostka handlowa zbudowana w ramach podlicencji na proces udzielonej podmiotowi trzeciemu lub pierwszy użyty handlowy ładunek produktu.

(182) Podsumowując, Komisja uznaje, że działalność finansowana ze środków państwowych jest rzeczywiście zgodna z etapami badań określonymi w załączniku I do zasad ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r. Odnotowuje również, że w każdym przypadku działalność najbliższej związanej z rynkiem, czyli przedkonkurencyjna działalność rozwojowa i handlowa działalność rozwojowa, jest w całości finansowana przez spółki zależne z ich środków własnych, czyli z dochodów uzyskanych na rynku, i że finansowanie publiczne dotyczy jedynie etapów badań przemysłowych. Komisja nie może więc przyjąć argumentu przedstawionego przez UOP, według którego pomoc państwa przynosząca korzyści działalności gospodarczej IFP i jego spółek zależnych Axens i Prosernat jest pomocą operacyjną.

7.5.2. Koszty kwalifikowalne

(183) Załącznik II zasad ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r. określa wydatki, które można uwzględnić przy obliczaniu intensywności pomocy na badania i rozwój:

— koszty personelu (badacze, pracownicy techniczni oraz pozostali pracownicy pomocniczy zatrudnieni wyłącznie na potrzeby działalności badawczej),

— koszty aparatury, sprzętu, gruntów i budynków wykorzystywanych wyłącznie i stale (z wyjątkiem przypadków cesji na zasadach komercyjnych) na potrzeby projektu badawczego,

— koszty usług doradczych i usług równorzędnych wykorzystywanych wyłącznie na potrzeby działalności badawczej, włącznie z badaniami, wiedzą techniczną, patentami itp. kupowanymi ze źródeł zewnętrznych,

— dodatkowe koszty ogólne ponoszone bezpośrednio w związku z projektem badawczym,

— pozostałe koszty operacyjne (na przykład koszty materiałów, materiałów pomocniczych i podobnych produktów) ponoszone bezpośrednio w związku z działalnością badawczą.

(184) Załącznik II zasad ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r. stwierdza również, że jeżeli koszty wynikają również z innej działalności, w szczególności z innych prac badawczo-rozwojowych, należy je podzielić na dotowaną działalność badawczo-rozwojową i na pozostałą działalność.

(185) Z jednej strony Komisja odnotowuje fakt, że koszty, które można bezpośrednio przypisać projektom, obejmują podwykonawstwo, delegacje, ubezpieczenia, dokumentację, materiały pomocnicze i drobny sprzęt. Odpowiadają one odpowiednio kosztom doradztwa i usług równorzędnych, dodatkowym kosztom ogólnym i pozostałym kosztom operacyjnym. Komisja uważa, że koszty te ponoszone są bezpośrednio i wyłącznie w związku z działalnością badawczą.

(186) Z drugiej strony Komisja odnotowuje, że pozostałe koszty, które można przypisać projektom, obejmują wydatki na personel badawczy, amortyzację rzeczowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych oraz pozostałe koszty ogólne i odpowiadają odpowiednio kosztom personelu, kosztom aparatury, sprzętu, gruntów i budynków oraz dodatkowym kosztom ogólnym. Koszty te są ponoszone bezpośrednio w związku z działalnością badawczą i są dzielone pomiędzy różne projekty badawcze proporcjonalnie do czasu przepracowanego przez personel badawczy w ramach każdego projektu.

(187) Koszty horyzontalnych projektów badawczo-rozwojowych dotyczące metod i wyposażenia wykorzystywanych w innych projektach badawczo-rozwojowych uznaje się za równoważne z dodatkowymi kosztami ogólnymi ponoszonymi bezpośrednio w związku z projektem badawczym. Koszty tych projektów horyzontalnych przypisywane są proporcjonalnie do kosztów każdego projektu badawczo-rozwojowego. Komisja uważa, że stosowane metody przypisywania kosztów są właściwe.

(188) Komisja stwierdza, że koszty projektów są zgodne z kosztami kwalifikowalnymi określonymi w załączniku II zasad ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r.

7.5.3. Intensywność pomocy

(189) Zgodnie z pkt 5.4 zasad ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r. maksymalna dozwolona intensywność pomocy przeznaczonej na techniczne studia wykonalności mające charakter przygotowawczy w projektach z zakresu badań przemysłowych wynosi 75 %. Zgodnie z pkt 5.3 wspomnianych zasad ramowych maksymalna dozwolona intensywność pomocy przeznaczonej na projekty z zakresu badań przemysłowych wynosi 50 %. Zgodnie z pkt 5.5 wspomnianych zasad ramowych maksymalna dozwolona intensywność pomocy przeznaczonej na projekty z zakresu przedkonkurencyjnej działalności rozwojowej wynosi 25 %. Zgodnie z pkt 5.9 wspomnianych zasad ramowych w przypadku działalności obejmującej jednocześnie badania przemysłowe i przedkonkurencyjną działalność rozwojową maksymalna dozwolona intensywność pomocy odpowiada średniej ważonej dozwolonych intensywności pomocy dla tych dwóch typów badań.

(190) Przede wszystkim Komisja zauważa, że IFP finansował ze środków własnych, dzięki wynagrodzeniom przekazywanym przez spółki zależne i bez interwencji finansowej państwa, ponad 50 % kosztów technicznych studiów wykonalności i prac z zakresu badań przemysłowych w latach 2003–2006. Komisja zauważa, że dopuszczalna intensywność może być wyższa niż 50 %, jeśli uwzględnia ona część technicznych studiów wykonalności mogących korzystać z pomocy o intensywności równej 75 %. Komisja sporządziła poniższą tabelę w oparciu o wykazy projektów wyszczególniające roczne koszty dla każdego projektu i etapu badań z osobna, a także w oparciu o wykaz zasobów IFP. Czyniąc to, Komisja przyjęła zachowawcze podejście, włączając wszystkie koszty wchodzące, bezpośrednio lub pośrednio ⁽⁴¹⁾, w zakres wyłącznych obszarów działalności spółek Axens i Prosernat i wyłączając wszystkie przychody inne niż przychody przekazane przez spółki Axens i Prosernat ⁽⁴²⁾.

Tabela 2

	2003	2004	2005	2006
Roczna liczba przeprowadzonych projektów ⁽¹⁾				
Obszar działalności IFP/Axens	[...] (**)	[...] (**)	[...] (**)	[...] (**)
Obszar działalności IFP/Prosernat	[...] (**)	[...] (**)	[...] (**)	[...] (**)
Ogółem	48	54	55	68
Roczny koszt technicznych studiów wykonalności (EUR)				
Obszar działalności IFP/Axens	[...] (**)	[...] (**)	[...] (**)	[...] (**)
Obszar działalności IFP/Prosernat	[...] (**)	[...] (**)	[...] (**)	[...] (**)
Ogółem	5 759 184	4 032 859	4 392 411	7 393 767
Roczny koszt prac z zakresu badań przemysłowych (EUR)				
Obszar działalności IFP/Axens	[...] (**)	[...] (**)	[...] (**)	[...] (**)
Obszar działalności IFP/Prosernat	[...] (**)	[...] (**)	[...] (**)	[...] (**)
Ogółem	40 180 231	48 536 142	38 183 597	49 007 913
Środki własne (EUR)				
Kwota	[...] (**)	[...] (**)	[...] (**)	[...] (**)
Roczna pomoc państwa (EUR)				
Kwota	18 958 910	19 243 217	8 952 630	11 280 522
Intensywność	41 %	37 %	21 %	20 %
Maksymalna, dozwolona intensywność ⁽²⁾	53 %	52 %	53 %	53 %
⁽¹⁾ Niektóre projekty są wieloletnie. W trosce o kompletność informacji „liczba projektów” oznacza liczbę projektów trwających w danym roku. Kwoty są uwzględniane niekumulatywnie, na dany rok. ⁽²⁾ Średnia ważona intensywności pomocy dozwolonych dla badań przemysłowych i studiów wykonalności zgodnie z pkt 5.9 zasadach ramowych dotyczących działalności badawczej i rozwojowej z 1996 r.				

⁽⁴¹⁾ W tym koszty projektów horyzontalnych, zob. motyw 138.

⁽⁴²⁾ Zasoby własne są uzyskiwane z dywidend i opłat oraz innych przychodów, takich jak przychody z patentów złożonych przez IFP. Komisja przyjęła do badania jedynie wynagrodzenia przekazywane przez spółki Axens i Prosernat.

(191) Po drugie, Komisja odnotowuje, że udział finansowania działalności badawczej IFP i jego spółek zależnych ze środków własnych może być wyższy, jeśli uwzględnia się przedkonkurencyjną działalność rozwojową, która mogłaby korzystać z pomocy o intensywności równej 25 %. Przedkonkurencyjna działalność rozwojowa jest bowiem w całości finansowana przez spółki zależne Axens i Prosernat ze środków własnych, bez wsparcia finansowego ze strony państwa czy IFP.

(192) Po trzecie, Komisja sprawdziła przestrzeganie dopuszczalnej intensywności w odniesieniu do poszczególnych etapów badań w oparciu o roczne wykazy projektów przeprowadzonych w latach 2003–2006. W odniesieniu do kolejnych lat Francja będzie musiała przedstawić Komisji roczne sprawozdanie, aby ta ostatnia upewniła się, że intensywność pomocy w odniesieniu do poszczególnych etapów badań i projektów jest również przestrzegana. Sprawozdanie to będzie musiało przedstawiać wszystkie projekty prowadzone w obszarach działalności spółek Axens i Prosernat, wyszczególniając ich koszty w odniesieniu do poszczególnych etapów badań, kwotę pomocy publicznej i środki własne przeznaczone przez IFP i jego spółki zależne. Komisja uważa, że udział pomocy musi pozostać poniżej poziomu 50 % w celu zagwarantowania przestrzegania dopuszczalnych intensywności.

(193) Ponadto Komisja stwierdza, że przestrzeganie intensywności zależy w dużej mierze od kwoty środków własnych, którymi dysponuje IFP na swoje projekty w odnośnych obszarach. Środki własne są uzyskiwane głównie z wynagrodzeń przekazywanych IFP przez spółki zależne Axens i Prosernat. Komisja uważa w związku z tym, że w umowach na wyłączność, które regulują te wynagrodzenia, należy zawrzeć klauzulę, która zapewni przekazywanie do spółki matki minimalnego nieryczałowego wynagrodzenia obejmującego co najmniej 25 % kosztów studiów wykonalności mających charakter przygotowawczy w odniesieniu do prac z zakresu badań przemysłowych, 50 % kosztów badań przemysłowych i w odpowiednich przypadkach 75 % kosztów przedkonkurencyjnej działalności rozwojowej, prowadzonej przez IFP w obszarach działalności spółek zależnych⁽⁴³⁾.

(194) Podsumowując, Komisja uważa, że intensywność pomocy dozwolona w zasadach ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r. jest przestrzegana, o ile spełnione są warunki określone w motywach 192 i 193.

7.5.4. Kumulacja

(195) Przepisy zasad ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r. w zakresie kumulacji, o których mowa w pkt

⁽⁴³⁾ Wartości procentowe odpowiadają odpowiednio pomocy stanowiącej 75 % kosztów studiów wykonalności mających charakter przygotowawczy w odniesieniu do prac z zakresu badań przemysłowych, 50 % kosztów badań przemysłowych i 25 % kosztów przedkonkurencyjnej działalności rozwojowej.

5.12, są przestrzegane. Komisja obliczyła bowiem kwotę całkowitej pomocy publicznej, niezależnie od jej źródła.

7.5.5. Efekt zachęty

(196) Po pierwsze, Komisja odnotowuje, że działalności badawczej IFP i jego spółek zależnych przyświeca cel, do jakiego zachęca państwo, a mianowicie długoterminowego zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw energii. Węglowodory mają bowiem strategiczne znaczenie dla obecnej gospodarki państw członkowskich, w szczególności ze względu na ich przeważające znaczenie w sektorze transportu i sektorze chemicznym. Działalność IFP i jego spółek zależnych wpisuje się w potrójny kontekst wzrostu popytu na energię, wywołanego głównie rozwojem mobilności i wymiany handlowej, stopniowego wyczerpywania rezerw ropy naftowej i gazu oraz kontroli emisji gazów cieplarnianych. Komisja zauważa, że badania IFP i jego spółek zależnych są w szczególności ukierunkowane na następujące priorytety:

a) odnowa rezerw i zwiększenie produkcji ropy naftowej i gazu; chodzi nie tylko o zwiększenie wskaźnika skuteczności poszukiwań i wskaźnika odzyskiwania złóż, ale również o umożliwienie wykorzystywania niekonwencjonalnych zasobów (bardzo głęboki *offshore*, bardzo ciężki produkt surowy, piaski ropoносne itp.); dla przykładu jednym z głównych działań w tym kierunku jest opracowanie procesu dla gazu o wysokiej zawartości H₂S i CO₂;

b) opracowanie czystych procesów rafinacji o dużej efektywności; chodzi o optymalizowanie produkcji paliw i bazy petrochemicznej przy jednoczesnym zmniejszeniu oddziaływania sektora rafinacji i petrochemii na środowisko; ponadto wykorzystanie złóż niekonwencjonalnych zakłada opracowanie technologii konwersji; ten kierunek obejmuje w szczególności badania nad hydrokrakowaniem;

c) tworzenie innowacyjnych paliw i technologii silnikowych w celu zmniejszenia emisji i zużycia paliwa przez pojazdy; w tym względzie wykorzystanie paliw gazowych o wysokiej zawartości wodoru stanowi jeden z głównych kierunków prac nad tym zagadnieniem;

d) zróżnicowanie źródeł energii do produkcji paliw; w tym względzie produkcja paliw syntetycznych z różnych źródeł energii (biomasa, gaz lub węgiel) jest kierunkiem priorytetowym.

- (197) Komisja odnotowuje, że programy badawcze IFP są badane przez komitety techniczne, których skład i zasady działania są regulowane przez właściwego ministra i które umożliwiają rzeczyste monitorowanie tych priorytetów.
- (198) Po drugie, Komisja odnotowuje, że rozwój nowych technologii energetycznych, wśród których znajdują się między innymi biopaliwa i odzyskiwanie gazu, znajduje się wśród priorytetów Wspólnoty w dziedzinie badań, polityki energetycznej i polityki środowiskowej.
- (199) Po trzecie, Komisja odnotowuje, że dzięki wsparciu publicznemu IFP i jego spółki zależne mogły przeprowadzić dodatkowe działania badawcze, które nie mogłyby zostać zrealizowane ze względu na ryzyko technologiczne lub na duży stopień niepewności zwrotu z inwestycji. W szczególności w dziedzinie technologii rafinacji i petrochemii wysokie ryzyko związane z pierwszymi jednostkami przemysłowymi zmusza przedsiębiorstwa działające na tym rynku do dużej selektywności, jeśli chodzi o projekty badawczo-rozwojowe. Dla przykładu IFP i spółce Axens udało się zrealizować następujące projekty badawcze: nowe katalizatory i technologie w dziedzinie obróbki wodorem średnich destylatów, bardziej wydajne substancje adsorbujące i technologie do produkcji paraksylenu, nowy proces w dziedzinie LNG oparty na zastosowaniu nowych koncepcji i technologii wywodzących się z sektora chłodniczego, nowy, czystszy i wydajniejszy proces produkcji biodiesla poprzez estyfikację olejów roślinnych.
- (200) Po czwarte, Komisja odnotowuje pozytywne zmiany od 2002 r. poszczególnych wskaźników prac badawczo-rozwojowych prowadzonych przez IFP i jego spółki zależne Axens i Prosernat. Wydatki oraz liczba pracowników przeznaczonych na badania i rozwój przez IFP i jego spółki zależne Axens i Prosernat w wyłącznych obszarach działalności tych ostatnich wzrosły, podczas gdy pomoc państwa zmalała o 41 % w okresie 2003–2006:

Tabela 3

Wzrost wskaźników w okresie 2003–2006	IFP/Axens	IFP/Prosernat
Wydatki poniesione na badania i rozwój w wyłącznym obszarze działalności	[...] (**)	[...] (**)
Personel przydzielony do działalności badawczo-rozwojowej w wyłącznym obszarze działalności	[...] (**)	[...] (**)

(201) Po piąte, Komisja odnotowuje, że udział wydatków na badania i rozwój w obrotach jest szczególnie wysoki. W obszarze działalności spółki Prosernat wynosił on 9 % w 2006 r. W obszarze działalności spółki Axens udział ten wynosił 13 % w 2006 r. Wyniki te są wyraźnie wyższe od wyników odnotowywanych w sektorze. Dla czterech spółek referencyjnych z branży Axens udział wydatków na badania i rozwój w obrotach wahał się od 2,3 do 10 %⁽⁴⁴⁾.

(202) Po szóste, Komisja bierze pod uwagę fakt, że IFP i jego spółki zależne w dziedzinach zastosowania własnych badań stają w obliczu uregulowań różniących się w zależności od strefy geograficznej i ulegających ciągłym zmianom. W szczególności od 2000 r. sektor rafinacji staje w obliczu ustanawiania coraz surowszych norm środowiskowych. Do ryzyka naukowego i technologicznego właściwego dla projektów badawczo-rozwojowych dochodzi tym samym poważne ryzyko regulacyjne. Ponadto wyniki badań prowadzonych przez IFP i jego spółki zależne trudno jest zabezpieczyć, z jednej strony, ze względu na dużą liczbę państw, w których wykorzystuje się wyniki, a z drugiej – na zróżnicowane przepisy dotyczące patentów, które mają zastosowanie w poszczególnych państwach.

(203) Po siódme, Komisja uważa, że wbrew temu, co twierdzi UOP, wsparcie publiczne przyznane IFP i jego spółce zależnej Axens nie może, ze względu na jego charakter lub proporcje, zniwelować dynamicznych bodźców na rynku technologii rafinacji. Przede wszystkim Komisja zauważa, że podaż na tym rynku jest bardzo zróżnicowana przy niewielkiej liczbie klientów. Szacunek przeprowadzony na poziomie światowym w odniesieniu do zakładów rafinacji i petrochemii działających w 2005 r. wymienia siedem typów procesów. Dodatkowo klienci wybierają technologię z uwagi na różne kryteria; niektóre z nich, takie jak koszt powiązanej instalacji i rentowność inwestycji, uznaje się za kluczowe, ale są one całkowicie zewnętrzne w stosunku do wspieranych projektów badawczych. Ponadto Komisja stwierdza, że niektórzy konkurenci IFP i Axens posiadają silną pozycję konkurencyjną, która powinna im umożliwić utrzymanie planów badawczo-rozwojowych na tym rynku. Na przykład UOP posiada udział w rynku światowym wynoszący 57 % wartości istniejących licencjonowanych zakładów rafinacji, podczas gdy udział IFP i Axens wynosi 7 %.

(204) Ponadto Komisja zauważa, że partnerzy handlowi Unii Europejskiej poświęcają również niemałe środki budżetowe na finansowanie badań w dziedzinie energii. Na przykład amerykański departament energii w 2005 r. został wyposażony w budżet w wysokości 5,794 miliardów dolarów, przy czym budżet ten nieustannie rósł od około piętnastu lat. Departament ten subwencjonuje liczne programy badawcze, w szczególności programy dotyczące biodiesla. Komisja odnotowuje, że konkurenci IFP i Axens również otrzymali dużą pomoc

⁽⁴⁴⁾ Źródło: Yahoo finance.

publiczną. Ma to miejsce w szczególności w przypadku spółki UOP, która otrzymała środki z National Institute of Standards and Technology na swoje prace badawcze dotyczące katalizatorów⁽⁴⁵⁾. UOP korzystała również z pośredniej pomocy publicznej dzięki licznym partnerstwom z instytucjami badawczymi i uniwersytetami.

- (205) Podsumowując, Komisja uważa, że pomoc na rzecz IFP i jego spółek zależnych Axens i Prosernat ma efekt zachęty, biorąc pod uwagę strategiczny obszar prowadzonych badań, rozwój jakościowy i ilościowy prac badawczych, a także ryzyko i trudności właściwe dla odnośnych sektorów działalności. Uważa ponadto, że pomoc nie powinna zakłócać dynamiki innowacji na rynkach. Skądinąd odnotowuje wsparcie przyznane przez pozostałe państwa konkurentom IFP.
- (206) Roczne sprawozdanie, które Francja będzie musiała przekazać Komisji do czasu wygaśnięcia umów na wyłączność między IFP a jego spółkami zależnymi Axens i Prosernat, będzie musiało wykazać, że efekt zachęty pomocy nadal istnieje.

7.6. Wnioski

- (207) W świetle powyższych ustaleń Komisja stwierdza, że pomoc przyznana IFP i jego spółkom zależnym Axens i Prosernat jest zgodna z przepisami zasad ramowych dotyczących badań i rozwoju z 1996 r., z zastrzeżeniem spełnienia warunków, o których mowa w motywach 192, 193 i 206,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Środek, który Francja wdrożyła na rzecz Institut Français du Pétrole (IFP) i jego spółki zależnej Beicip-Franlab, nie stanowi pomocy w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu.

Artykuł 2

1. Środek, który Francja wdrożyła na rzecz Institut Français du Pétrole (IFP) i jego spółek zależnych Axens i Prosernat, stanowi pomoc w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu.

2. Pomoc ta jest zgodna ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu na warunkach, o których mowa w art. 3–6 niniejszej decyzji.

⁽⁴⁵⁾ Źródło: komunikat prasowy UOP i NIST.

Artykuł 3

1. Niniejsza decyzja jest ważna do wygaśnięcia umów na wyłączność obowiązujących na dzień przyjęcia niniejszej decyzji między IFP a jego spółkami zależnymi Axens i Prosernat (zwanymi dalej „umowami na wyłączność”).

2. Każde przedłużenie lub zmiana umów na wyłączność musi być przedmiotem zawiadomienia skierowanego do Komisji.

Artykuł 4

1. IFP organizuje i publikuje swoje książki w taki sposób, aby wyraźnie rozgraniczyć działalność gospodarczą od działalności niegospodarczej.

2. Do dnia wygaśnięcia umów na wyłączność Francja będzie musiała przekazywać Komisji roczne sprawozdanie finansowe w celu sprawdzenia przez Komisję wysokości środków publicznych przyznanych na działalność IFP w wyłącznych obszarach działalności spółek Axens i Prosernat.

Artykuł 5

1. Do dnia wygaśnięcia umów na wyłączność Francja będzie musiała przekazywać Komisji szczegółowe roczne sprawozdanie z projektów prowadzonych przez IFP w wyłączonych obszarach działalności spółek Axens i Prosernat, które wyszczególni, dla każdego projektu z osobna, koszty według etapu badań, kwoty przyznane ze środków publicznych i efekt zachęty pomocy.

2. Francja zawiadamia Komisję o poszczególnych przypadkach pomocy, której kwota przewyższa progi, o których mowa we wspólnotowych zasadach ramowych dotyczących pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną z 2006 r.

Artykuł 6

Umowy na wyłączność będą musiały zostać zmienione w taki sposób, aby przewidywały minimalne wynagrodzenie IFP przez spółki Axens i Prosernat, obejmujące co najmniej 25 % kosztów studiów wykonalności mających charakter przygotowawczy w odniesieniu do prac z zakresu badań przemysłowych, 50 % kosztów badań przemysłowych i 75 % kosztów przedkonkurencyjnej działalności rozwojowej prowadzonej przez IFP w obszarach działalności objętych umowami na wyłączność.

Artykuł 7

W terminie dwóch miesięcy od dnia zawiadomienia o niniejszej decyzji Francja informuje Komisję o środkach podjętych w celu zastosowania się do decyzji.

Artykuł 8

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Francuskiej.

Sporządzono w Brukseli, dnia 16 lipca 2008 r.

W imieniu Komisji
Neelie KROES
Członek Komisji
